

HISTORIA RADY EUROPEJSKIEJ I RADY UE

Integracja europejska – podejmowanie decyzji i tworzenie prawa

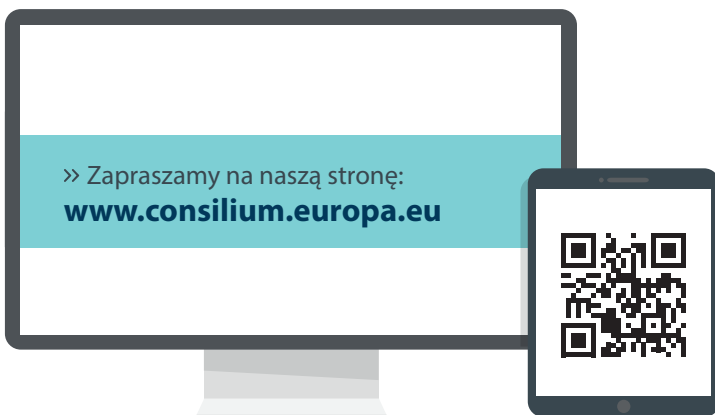

Rada
Unii Europejskiej

Uwaga

Niniejsza publikacja została wydana nakładem Sekretariatu Generalnego Rady wyłącznie do celów informacyjnych. Instytucje UE ani państwa członkowskie nie odpowiadają za jej treść.

Więcej informacji o Radzie Europejskiej i Radzie można znaleźć na portalu:
www.consilium.europa.eu
lub otrzymać od Sekcji Informacji Publicznej Sekretariatu Generalnego Rady:
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussels
BELGIQUE/BELGIË
tel. +32 (0)2 281 56 50
faks +32 (0)2 281 49 77
public.info@consilium.europa.eu
www.consilium.europa.eu/infopublic

Więcej informacji o Unii Europejskiej można znaleźć na portalu www.europa.eu.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2016

Print	ISBN 978-92-824-5296-7	doi:10.2860/54926	QC-04-18-220-PL-C
PDF	ISBN 978-92-824-5292-9	doi:10.2860/53495	QC-04-18-220-PL-N

© Unia Europejska, 2016

Wykorzystywanie treści dozwolone pod warunkiem podania źródła.

© Archives nationales (France); © Photothèque de la Ville de Luxembourg. Photo: Batty Fischer, © Photothèque de la Ville de Luxembourg. Photo: Théo Mey
Wykorzystywanie treści dozwolone tylko za zgodą właściciela praw autorskich.

Zdjęcie na okładce: Klasztor Hieronimitów w Lizbonie – miejsce podpisania Traktatu z Lizbony w dniu 13 grudnia 2007 r.

HISTORIA RADY EUROPEJSKIEJ I RADY UE

Integracja europejska – podejmowanie decyzji i tworzenie prawa

„Zadaniem Rady Ministrów jest koordynacja i mediowanie. Rada jest łącznikiem między dwiema władzami: krajową i ponadnarodową. Musi tak samo strzec interesów Wspólnoty, jak strzeże interesów poszczególnych państw, i szukać sposobów, by godzić je ze sobą”.

Przemówienie kanclerza Konrada Adenauera na pierwszej sesji Specjalnej Rady Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali (Luksemburg, 8 września 1952 r.)

< *Na poprzednich stronach:*

Kancelarz Konrad Adenauer (pośrodku w pierwszym rządzie) i ministrowie na schodach luksemburskiego ratusza w drodze na inauguracyjne posiedzenie Specjalnej Rady (8 września 1952 r.)

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
1. Rada Europejska	
1.1. Rada Europejska w traktatach	11
1.1.1. Pierwsze szczyty UE	11
1.1.2. Jednolity akt europejski	15
1.1.3. Traktat z Maastricht	15
1.1.4. Traktat z Amsterdamu i traktat z Nicei	16
1.1.5. Traktat z Lizbony	17
1.2. Przewodniczący Rady Europejskiej	19
1.2.1. Polizbońskie posiedzenia Rady Europejskiej	20
1.2.2. Szczyty strefy euro	21
1.2.3. Posiedzenia dwustronne i wielostronne	22
2. Rada Unii Europejskiej	
2.1. Rada Unii Europejskiej w traktatach	25
2.1.1. Pierwsze traktaty	25
2.1.2. „Kryzys pustego krzesła” i kompromis luksemburski	29
2.1.3. Traktat fuzyjny	30
2.1.4. Traktat z Maastricht	31
2.1.5. Traktat z Lizbony	31
2.2. Przygotowywanie prac Rady	33
2.2.1. Coreper	33
2.2.2. Komitety i grupy robocze	35
2.2.3. Sekretariat Generalny	36
3. Załączniki	
I. Traktaty UE – najważniejsze reformy	39
II. Proces rozszerzenia	43
III. Chronologia spotkań na szczycie, posiedzeń Rady Europejskiej i szczytów strefy euro	45
IV. Ewolucja systemu głosowania w Radzie UE	55
V. Sekretarze generalni Rady UE i rozwój Sekretariatu Generalnego	63

„Każdy kraj powinien wstawać od stołu negocjacyjnego w poczuciu odniesionego zwycięstwa. [...] Jako przewodniczący Rady Europejskiej będę uważnie wysłuchiwał wszystkich i będę czuwał nad tym, by nasze dyskusje wszystkim przynosiły konkretne korzyści. Wiele uwagi poświęcono temu, jakie wartości powinny przyświecać przyszłemu przewodniczącemu, lecz tak naprawdę odpowiedź jest prosta: te wartości to dialog, jedność i działanie”.

Przemówienie Hermana Van Rompuya wygłoszone z okazji wyboru na stanowisko pierwszego stałego przewodniczącego Rady Europejskiej (19 listopada 2009 r.)

< *Na poprzednich stronach:*

UE otrzymała w 2012 r. Pokojową Nagrodę Nobla w uznaniu jej długoletnich wysiłków na rzecz pokoju, pojednania, demokracji i praw człowieka w Europie (Oslo, 10 grudnia 2012 r.). Od lewej: przewodniczący Rady Europejskiej (Herman Van Rompuy), Komisji (José Manuel Barroso) i Parlamentu Europejskiego (Martin Schulz), którzy odebrali nagrodę w imieniu obywateli UE.

WSTĘP

W niniejszej broszurze przedstawiono historię Rady Europejskiej i Rady UE w świetle traktatów UE: od pierwszego traktatu podpisanego w Paryżu do traktatu z Lizbony. Wzięto pod uwagę zarówno aspekty prawne, jak i polityczne. Broszura jest przeznaczona dla wszystkich, którzy interesują się historią integracji europejskiej, zwłaszcza dla nauczycieli akademickich, naukowców i dziennikarzy.

Rada Europejska oraz Rada UE, zwana też po prostu Radą (dawniej również Radą Ministrów), odgrywają ważną rolę w procesie decyzyjnym w UE. Nie należy ich mylić z Radą Europy – organizacją zajmującą się m.in. prawami człowieka i sprawami kultury, z siedzibą w Strasburgu. Działania i decyzje Rady Europejskiej i Rady UE mają wpływ na życie wszystkich obywateli UE, a ich skutki sięgają często daleko poza granice Europy.

W skład Rady Europejskiej wchodzi szefowie państw i rządów, a na jej czele stoi stały przewodniczący. Rada Europejska określa ogólny kierunek polityczny prac UE i jej priorytety. Szefowie państw lub rządów od początku spotykali się na tzw. szczytach. Pierwszy z nich odbył się w lutym 1961 r. w Paryżu. Rada Europejska powstała w grudniu 1974 r., a w traktacie z Lizbony przyznano jej status instytucji UE. Przez cały ten długi czas odgrywała decydującą rolę w procesie integracji europejskiej. Jej historia odzwierciedla historię UE jako całości: jej politykę, ambicje, kryzysy i osiągnięcia.

W Radzie UE zbierają się przedstawiciele państw członkowskich i zazwyczaj przewodniczy im reprezentant tego państwa, które akurat sprawuje sześciomiesięczną prezydencję. Rada analizuje, negocjuje i przyjmuje unijne akty prawne oraz koordynuje politykę. Najczęściej podejmuje decyzje wspólnie z Parlamentem Europejskim. Proces decyzyjny jest bardziej przejrzysty i lepiej widoczny dla społeczeństwa niż kiedykolwiek wcześniej, choć bywa skomplikowany, gdyż Unia gromadzi aż 28 państw.

Rada i Rada Europejska są ze sobą ściśle powiązane – politycznie i administracyjnie. Jednak Rada Europejska nie jest po prostu „rozszerzeniem” Rady ani Radą wyższego szczebla. Każda z nich pełni odrębną rolę w strukturze instytucjonalnej UE.

Jeśli po lekturze tej broszury będą Państwo chcieli lepiej poznać historię Rady Europejskiej i Rady UE lub zapoznać się z opisanymi w broszurze dokumentami, zapraszamy na stronę internetową i do archiwum¹.

1 www.consilium.europa.eu/pl/documents-publications. Szczególnie zachęcamy do pobrania ze strony Rady broszur i plakatów dotyczących historii obu instytucji: „Rada Europejska – 50 lat spotkań na szczycie” (grudzień 2011), „Rada Unii Europejskiej 1952–2012: 60 lat tworzenia prawa i podejmowania decyzji” (lipiec 2013) oraz „Unia prawa: od Paryża do Lizbony. Historia traktatów Unii Europejskiej” (marzec 2012).

1. RADA EUROPEJSKA

1.1. RADA EUROPEJSKA W TRAKTATACH

1.1.1. Pierwsze szczyty UE

Chociaż forum gromadzące szefów państw i rządów formalnie stało się instytucją UE dopiero w 2009 r., bez ich udziału nie doszłoby do integracji europejskiej ani do jej stopniowego pogłębiania.

19 i 20 lutego 1957 r. w Paryżu na zaproszenie prezesa Rady Ministrów Republiki Francuskiej Guya Molleta przywódcy sześciu państw członkowskich Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali zebrali się, by rozwiązać trudności, które wystąpiły podczas przygotowywania traktatów rzymskich.

Po wejściu w życie tych traktatów (w 1958 r.) prezydent Charles de Gaulle wysunął propozycję, by ponownie spotkać się na najwyższym szczeblu. W lutym 1961 r. w Paryżu zwołał pierwsze spotkanie na szczycie z udziałem przywódców sześciu państw członkowskich Wspólnot Europejskich.

Konferencja na szczycie (Paryż, 10–11 lutego 1961 r.)

Celem tego szczytu było „poszukiwanie sposobów, jak zacieśnić współpracę polityczną”². Udało się wówczas wyjść poza ramy wspólnotowe i omówić ważne tematy nieobjęte traktatem paryskim ani traktatami rzymskimi, takie jak niektóre aspekty stosunków z państwami trzecimi.

2 Komunikat prasowy ze szczytu.

Na szczycie w Bonn w lipcu 1961 r. wspomniana „szóstka” kontynuowała ideę pogłębianej współpracy politycznej. Ogłoszono wówczas, że: „szefowie państw i rządów [...] postanowili [...] odbywać regularne spotkania służące wymianie poglądów, zestrąnianiu polityki i wypracowywaniu wspólnych stanowisk, tak by promować polityczne jednoczenie Europy”³.

Mimo tych ambicji tworzenie unii politycznej wielokrotnie napotykało trudności: upadły plany Foucheta⁴ z lat 1961 i 1962, w latach 1963 i 1967 nie osiągnięto porozumienia w sprawie pierwszego rozszerzenia, a w latach 1965–1966 Francja odmawiała udziału w posiedzeniach Rady i jej organów („kryzys pustego krzesła”).

W tej trudnej sytuacji politycznej szefowie państw i rządów zaprzestali spotkań aż do maja 1967 r., kiedy to na szczycie w Rzymie oficjalnie uczczono dziesięciolecie podpisania traktatów EWG i Euratom.

Z nowym zapałem powrócono do idei Wspólnoty w grudniu 1969 r. na szczycie haskim, w którym po raz pierwszy wzięła udział Komisja. Postanowienia wtedy powzięte otworzyły drogę m.in. ku przyjęciu decyzji przyznającej Wspólnocie własne zasoby finansowe, ku rozpoczęciu współpracy w dziedzinie polityki zagranicznej (europejska współpraca polityczna podjęta w następstwie pierwszego „raportu Davignona”) i ku przyjęciu Danii, Irlandii i Wielkiej Brytanii. Sukcesy te oznaczały „urzeczywistnienie, pogłębienie i rozszerzenie” Wspólnoty. Trzej nowi członkowie zostali zaproszeni do udziału w szczycie zwołanym w Paryżu w październiku 1972 r., jeszcze przed ich oficjalnym przystąpieniem, które nastąpiło w styczniu 1973 r.

Na szczycie w Kopenhadze w grudniu 1973 r. postanowiono, że szczyty będą organizowane, ilekroć zajdzie taka potrzeba. Rok później, w grudniu 1974 r., na szczycie w Paryżu zwołanym przez prezydenta Valéry’ego Giscarda d’Estainga utworzono Radę Europejską i określono jej zadania.

Zlecono jej, by zajęła się „koniecznością całościowego potraktowania problemów wewnętrznych na drodze do jedności europejskiej i problemów, z którymi Europa boryka się na zewnątrz”⁵. To zadanie o otwartym politycznym charakterze oznaczało, że struktura europejska po raz pierwszy od 1957 r. miała pełnić funkcje nie tylko techniczne i gospodarcze. Odtąd szefowie państw i rządów mieli zbierać się w asyście ministrów spraw zagranicznych „trzy razy w roku i zawsze, gdy zajdzie taka potrzeba”⁶.

Po raz pierwszy Rada Europejska zebrała się w Dublinie w marcu 1975 r. Od tego czasu była centrum politycznym projektu europejskiego, mimo że jeszcze przez ponad 10 lat jej działanie nie miało żadnej podstawy prawnej zapisanej w traktatach.

3 Komunikat prasowy ze szczytu.

4 Christian Fouchet był przewodniczącym komitetu utworzonego na szczycie w Paryżu w lutym 1961 r. i zajmującego się analizą problemów współpracy europejskiej. Na szczycie w Bonn w lipcu 1961 r. szefowie państw i rządów zlecieli komitetowi „zapropozowanie środków, które pozwoliłyby jak najszybciej nadać unii narodów charakter statutowy” (oficjalny komunikat, Bonn, 18 lipca 1961 r.).

5 Komunikat prasowy ze szczytu w Paryżu.

6 Komunikat prasowy ze szczytu w Paryżu.

Wkrótce Rada Europejska stała się jedynym forum, które mogło przewyciężyć pozornie nieprzełamywalne kryzysy, miejscem, w którym pracowicie wykuwano rozwiązania, i najważniejszym politycznym motorem integracji.

Posiedzenie Rady Europejskiej (Dublin, 10–11 marca 1975 r.)

To właśnie Rada Europejska umożliwiła Europie wyjście z impasu, który nastąpił w polityce budżetowej i w rolnictwie w latach osiemdziesiątych XX w. Przełomowym momentem było jej posiedzenie w czerwcu 1984 r. w Fontainebleau. Nie tylko zdołała rozładować sytuację, przyjmując pakiet odpowiednich środków, ale i wytyczyła ścieżkę głębszej integracji, zlecając doraźnie powołanemu komitetowi⁷ „przedstawienie propozycji ulepszenia współpracy europejskiej, zarówno w obszarze wspólnotowym, jak i w dziedzinie współpracy [...] politycznej”⁸.

Rok później, w czerwcu 1985 r., raport tego komitetu Rada Europejska omówiła na posiedzeniu w Mediolanie. Podjęła wtedy większością głosów decyzję o zwołaniu konferencji międzyrządowej w celu zmiany traktatów. Zmiany te miały dotyczyć głównie utworzenia jednolitego rynku, funkcjonowania instytucji wspólnotowych, swobody przemieszczania się oraz wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Konferencja międzyrządowa i Rada Europejska były odrębnymi forami, lecz ich skład i charakter prac były na tyle podobne, że zwołanie konferencji można uznać za przejaw dążenia szefów państw i rządów do tego, by stać się podstawowym gremium określającym kształt i kierunek integracji europejskiej.

7 „Komitet Dooge’a” czasem nazywany „komitetem Spaaka II” w nawiązaniu do komitetu utworzonego na mocy rezolucji z konferencji z Messyny w 1955 r.

8 Rada Europejska w Sewilli, czerwiec 1984, konkluzje prezydencji.

1.1.2. Jednolity akt europejski

Wyniki prac konferencji międzyrządowej były głównym tematem debaty Rady Europejskiej w Luksemburgu w grudniu 1985 r. Rada osiągnęła wtedy porozumienie polityczne umożliwiające przyjęcie Jednolitego aktu europejskiego. Wszedł on w życie 1 lipca 1987 r. i łączył w sobie wszystkie zmiany wprowadzone do traktatów wspólnotowych oraz tekst o współpracy w dziedzinie polityki zagranicznej.

By nadać za zmieniającą się rzeczywistością polityczną, jednolitym aktem po raz pierwszy nadano Radzie Europejskiej traktatową podstawę prawną, uznając jej istnienie i określając jej skład: „W skład Rady Europejskiej wchodzi szefowie państw lub rządów państw członkowskich oraz przewodniczący Komisji Wspólnot Europejskich. Są oni wspierani przez ministrów spraw zagranicznych państw członkowskich i członka Komisji. Rada Europejska zbiera się co najmniej dwa razy w roku”.

W jednolitym akcie nie określono uprawnień Rady Europejskiej ani oficjalnie nie potwierdzono jej statusu jako instytucji. Jednak nie spowolniło to jej działania na rzecz kolejnych ważnych etapów integracji europejskiej. To na jej posiedzeniach (np. w Hanowerze w czerwcu 1988 r.) zapadły najważniejsze decyzje prowadzące do utworzenia unii gospodarczej i walutowej.

1.1.3. Traktat z Maastricht

W grudniu 1989 r. Rada Europejska ustaliła w Strasburgu, że rok później rozpocznie się konferencja międzyrządowa w sprawie unii gospodarczej i walutowej. W kwietniu 1990 r. Rada Europejska na nadzwyczajnym posiedzeniu w Dublinie zaczęła przygotowywać konferencję międzyrządową w sprawie unii politycznej. Obie konferencje rozpoczęły się przy okazji posiedzenia Rady Europejskiej w Rzymie w grudniu 1990 r. Rada Europejska obradująca w Maastricht w grudniu 1991 r. osiągnęła porozumienie co do nowego traktatu (nazywanego Traktatem o Unii Europejskiej lub traktatem z Maastricht), którego tekst dotyczył obu wspomnianych dziedzin.

Traktat z Maastricht wszedł w życie 1 listopada 1993 r. Na jego mocy powstała Unia Europejska, której podstawą był poszerzony filar wspólnotowy (przewidujący m.in. wprowadzenie unii gospodarczej i walutowej) i dwa nowe filary: wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB) oraz współpraca w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych (WSISW).

Ponadto w traktacie określono, jaką rolę ma pełnić Rada Europejska. Formalnie potwierdzono też dotychczasową praktykę, zgodnie z którą Radzie Europejskiej przewodniczy szef państwa lub rządu państwa sprawującego prezydenturę w Radzie. W związku ze zmianą kompetencji Parlamentu Europejskiego Rada Europejska miała też odtąd przedstawiać Parlamentowi sprawozdanie z każdego swojego posiedzenia oraz roczne sprawozdanie pisemne z postępów UE.

W traktacie z Maastricht rozpoczęto także określanie kompetencji Rady Europejskiej: „Rada Europejska nadaje Unii impulsy niezbędne do jej rozwoju i określa w tej mierze ogólne kierunki polityczne”. Ten zapis był zarazem szeroki i zwięzły: podsumowywał rolę, jaką Rada pełniła już od 1975 r., polegającą na wyznaczaniu kierunku rozwoju

samej Unii i strategicznych ram polityki, zgodnie z którymi powinny działać unijne instytucje. Dalszym wyrazem tej roli stało się formułowanie przez Radę Europejską ogólnych wytycznych polityki gospodarczej.

1.1.4. Traktat z Amsterdamu i traktat z Nicei

Gdy Rada Europejska zebrała się w marcu 1996 r. w Turynie, upoważniła konferencję międzyrządową do zmiany traktatu z Maastricht. Negocjacje nabrały tempa po nadzwyczajnym posiedzeniu Rady Europejskiej w Dublinie w październiku tego samego roku. Ostatnie trudności Rada Europejska rozwiązała na posiedzeniu w Amsterdamie w czerwcu 1997 r. W dniu 2 października 1997 r. można więc było podpisać traktat z Amsterdamu, który wszedł w życie 1 maja 1999 r.

W traktacie z Amsterdamu określono kompetencje Rady Europejskiej w dziedzinie WPZiB: „Rada Europejska określa zasady i ogólne wytyczne wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, łącznie ze sprawami mającymi wpływ na kwestie polityczno-obronne. Rada Europejska decyduje o wspólnych strategiach wprowadzanych w życie przez Unię w dziedzinach, w których państwa członkowskie mają ważne wspólne interesy”. Wiodąca rola Rady Europejskiej w tej dziedzinie polityki umocniła się w wyniku wydarzeń w byłej Jugosławii, co znalazło odzwierciedlenie podczas posiedzeń w Pörtschach (posiedzenie nieformalne, październik 1998), w Kolonii (czerwiec 1999) i w Helsinkach (grudzień 1999). Traktat z Amsterdamu ustanowił stanowisko wysokiego przedstawiciela ds. WPZiB. Miał on reprezentować UE na arenie międzynarodowej. Postanowiono, że funkcja ta będzie połączona ze stanowiskiem sekretarza generalnego Rady UE. Pozycję tę objął więc ówczesny sekretarz generalny Jürgen Trumpf, ale zajmował ją tylko kilka miesięcy. W czerwcu 1999 r. Rada Europejska na posiedzeniu w Kolonii mianowała na oba stanowiska Javiera Solanę. Był on wcześniej sekretarzem generalnym NATO. Nowe funkcje zaczął pełnić w październiku 1999 r.

Po wejściu w życie traktatu z Amsterdamu Rada Europejska na posiedzeniu w Tampere w październiku 1999 r. skupiła się na utworzeniu „przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w UE”. Postanowiła opracować wspólną politykę unijną w dziedzinie azylu i migracji oraz umożliwić dalsze, szeroko zakrojone prace w dziedzinie współpracy policyjnej i wymiaru sprawiedliwości. Kwestia ta nabrała szczególnej pilności w związku z atakami terrorystycznymi, do których doszło 11 września 2001 r. w Stanach Zjednoczonych.

W marcu 2000 r. Rada Europejska na nadzwyczajnym posiedzeniu w Lizbonie uchwaliła strategię zwiększania konkurencyjności gospodarki europejskiej. Strategia ta przewidywała między innymi nową, otwartą metodę koordynacji na wszystkich szczeblach, przy czym Rada Europejska miała pełnić „większą rolę, formułując wytyczne i koordynując działania tak, by strategia była realizowana w sposób bardziej spójny, a jej rezultaty podlegały skutecznej weryfikacji”. Postanowiono, że aby śledzić rozwój sytuacji, wiosną każdego roku będzie organizowane posiedzenie Rady Europejskiej poświęcone tej problematyce.

W 1999 r., w związku z perspektywą rozszerzenia UE, Rada Europejska weszła na drogę reform. Po debatach, przeprowadzonych na posiedzeniach w Helsinkach (grudzień 1999), w Göteborgu (czerwiec 2001) i w Barcelonie (marzec 2002), Rada Europejska w Sewilli w czerwcu 2002 r. wyraziła „zgodę na serię konkretnych środków, które bez zmiany traktatów będą miały zastosowanie do organizacji i funkcjonowania Rady

Europejskiej [...] i Rady”⁹. Środki te dotyczyły przygotowania, przebiegu i następstw prac Rady Europejskiej oraz przyjmowanych przez nią konkluzji.

W deklaracji nr 22 dołączonej do aktu końcowego traktatu z Nicei z 26 lutego 2001 r. zapisano: „Od 2002 r. jedno spotkanie Rady Europejskiej na prezydencję odbywać się będzie w Brukseli. Gdy liczba członków Unii osiągnie 18, wszystkie spotkania Rady Europejskiej odbywać się będą w Brukseli”¹⁰. Traktat został zawarty po czterech dniach negocjacji na posiedzeniu Rady Europejskiej w Nicei w grudniu 2000 r.¹¹. Trudny przebieg negocjacji uwidocznił konieczność zmiany metod pracy i znalezienia formuły, która byłaby czymś więcej niż tylko dyplomatycznym konklawe szefów państw i rządów.

Deklaracja z Laeken przyjęta przez Radę Europejską w grudniu 2001 r. przewidywała zorganizowanie konwentu w sprawie przyszłości Europy. Projekt traktatu konstytucyjnego przedstawiony przez konwent Radzie Europejskiej w lipcu 2003 r. stanowił podstawę prac konferencji międzyrządowej zwołanej w październiku 2003 r. Projekt Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy podpisano 29 października 2004 r.

Jednak Francja i Holandia opowiedziały się w referendum przeciwko traktatowi i nie został on ratyfikowany w 2005 r. W odpowiedzi na to niepowodzenie szefowie państw i rządów przyjęli na posiedzeniu Rady Europejskiej, które odbyło się w czerwcu 2005 r. pod przewodnictwem Luksemburga, deklarację zapowiadającą roczny okres refleksji. Reagując na apel Rady Europejskiej obradującej w czerwcu 2006 r. pod przewodnictwem Austrii, szefowie państw i rządów przyjęli z okazji pięćdziesiątej rocznicy podpisania traktatów rzymskich deklarację berlińską. Podjęli w niej „wyzwanie, aby do czasu wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2009 r. odnowić wspólny fundament Unii Europejskiej”. W czerwcu 2007 r. Rada Europejska zebrana pod przewodnictwem Niemiec uzgodniła, że kolejna konferencja międzyrządowa zostanie upoważniona do zmiany obowiązujących traktatów. Efektem prac był traktat podpisany w Lizbonie 13 grudnia 2007 r.

1.1.5. Traktat z Lizbony

Planowany traktat konstytucyjny zastąpiono nowym traktatem reformującym. Wszedł on w życie 1 grudnia 2009 r. i zmienił obowiązujące traktaty: Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (traktat rzymski) i Traktat o Unii Europejskiej (traktat z Maastricht). Tytuł pierwszego z tych traktatów został wówczas zmodyfikowany i od-tąd brzmi „Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej” (TFUE).

Celem traktatu z Lizbony (zwanego też „traktatem lizbońskim”) było zwiększenie skuteczności instytucji UE i ich demokratyzacja. Traktat nadał UE osobowość prawną i utworzył stanowisko stałego przewodniczącego Rady Europejskiej. Przewodniczący jest wybierany przez członków Rady Europejskiej na okres dwóch i pół roku, a jego mandat jest jednokrotnie odnawialny. W traktacie tym przewidziano też powołanie wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa (mianowany na pięcioletnią kadencję, prowadzi także posiedzeniom Rady do Spraw

9 Rada Europejska w Sewilli, czerwiec 2002, konkluzje prezydencji.

10 Posiedzenie Rady Europejskiej w Salonikach w czerwcu 2003 r. było ostatnim posiedzeniem poza Brukselą. Wszystkie kolejne będą oznaczane datą i nazwą państwa sprawującego prezydencję, z pominięciem miejsca obrad (do czasu uchwalenia traktatu z Lizbony, który wprowadził stanowisko stałego przewodniczącego Rady Europejskiej).

11 Posiedzenie w Nicei było jak dotychczas najdłuższym posiedzeniem w historii Rady Europejskiej.

Zagranicznych i jest wiceprzewodniczącym Komisji Europejskiej) oraz Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ). Ponownie poszerzono także kompetencje Parlamentu Europejskiego. Jeśli chodzi o Radę, wprowadzono nową zasadę podwójnej większości, obowiązującą od 1 listopada 2014 r. (zob. załącznik IV). Stosuje się ją w większej liczbie obszarów niż zasadę poprzednią. Prawnie wiążąca stała się Karta praw podstawowych UE, a państwa członkowskie zyskały po raz pierwszy podstawę prawną do ewentualnego wystąpienia z UE (art. 50 TUE). Ponadto upoważniono Radę Europejską do zwoływania – zwykłą większością głosów – konferencji międzyrządowych w celu zmiany traktatów.

Traktat z Lizbony nigdy nie miał być postrzegany jako samodzielny tekst, toteż skonsolidowane wersje zmienionych przez ten akt traktatów opublikowano w Dzienniku Urzędowym UE w latach 2010 i 2012.

Traktat z Lizbony oficjalnie przyznał Radzie Europejskiej status instytucji UE, tym samym potwierdzając jej odrębność od Rady UE. Oznacza to również, że Rada Europejska podlega wszystkim postanowieniom mającym zastosowanie do instytucji Unii. Przykładowo, przyjmując – w rzadkich sytuacjach – wiążące akty prawne, Rada Europejska musi trzymać się podstaw prawnych przewidzianych w traktacie, a od przyjętych przez nią aktów można odwoływać się do Trybunału Sprawiedliwości. O ostatecznym odejściu od nieformalnego charakteru szczytów świadczy fakt, że

Rada Europejska, jako nowa instytucja, w dniu wejścia w życie traktatu z Lizbony uchwaliła swój regulamin wewnętrzny¹².

W strukturze instytucjonalnej UE miejsce Rady Europejskiej jest szczególne: jest to instytucja strategiczna i polityczna. Określa kierunek przyszłych działań Unii, jej priorytety oraz strategię polityczną i gospodarczą. Rada Europejska nie pełni jednak „funkcji prawodawczej”¹³, pozostawiając zadania legislacyjne Parlamentowi Europejskiemu, Radzie UE i Komisji Europejskiej.

Od czasu wejścia w życie traktatu z Lizbony Rada Europejska ma swój udział we wszystkich najważniejszych decyzjach podejmowanych w imieniu Unii, aby stawić czoła wyzwaniom wewnętrznym i międzynarodowym w kwestiach gospodarczych, finansowych, walutowych, azylowych i imigracyjnych, związanych z rozszerzeniem, współpracą rozwojową i stosunkami zewnętrznymi. Od samego początku jej strategiczne decyzje i przywódcza rola pogłębiały integrację europejską, co okazało się niezwykle ważne w czasach kryzysu.

1.2. PRZEWODNICZĄCY RADY EUROPEJSKIEJ

Aby Rada Europejska mogła odgrywać strategiczną rolę przypisaną jej w traktacie z Maastricht i potwierdzoną przez traktat z Lizbony, konieczne stało się przewodnictwo zdolne przygotowywać i ukierunkowywać jej prace w sposób bardziej stabilny i ciągły, niż mogła to zapewnić rotacyjna prezydencja Rady UE. Dlatego jedną z najważniejszych nowości wprowadzonych przez traktat z Lizbony było utworzenie stanowiska stałego przewodniczącego Rady Europejskiej o ściśle określonej kadencji.

Jego zadanie¹⁴ to przewodniczenie pracom Rady Europejskiej i prowadzenie ich, zapewnianie ich przygotowania i ciągłości oraz wspomaganie osiągania spójności i konsensusu. Przewodniczący jest zobowiązany przedstawić Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie z każdego posiedzenia Rady Europejskiej. Reprezentuje także UE na zewnątrz, razem z wysokim przedstawicielem lub przewodniczącym Komisji Europejskiej, zależnie od okazji¹⁵. Radę Europejską wraz z jej przewodniczącym wspiera Sekretariat Generalny Rady, a przewodniczącego wspomaga dodatkowo jego gabinet.

Na nieformalnym posiedzeniu 19 listopada 2009 r. 27 szefów państw i rządów mianowało ówczesnego premiera Belgii Hermana Van Rompuya pierwszym przewodniczącym Rady Europejskiej¹⁶.

10 i 11 grudnia 2009 r. Rada Europejska po raz ostatni obradowała – na mocy tymczasowych uzgodnień – pod przewodnictwem premiera lub prezydenta państwa

12 Zob. Dz.U. L 315 z 2.12.2009, s. 51.

13 Wersja skonsolidowana TUE (art. 15 ust. 1), Dz.U. C 326 z 26.10.2012, s. 23.

14 Art. 15 ust. 6 TUE.

15 Zob. też. rozdział 1.2.3. dotyczący posiedzeń dwustronnych i wielostronnych.

16 Na tym samym posiedzeniu Catherine Ashton (Wielka Brytania) została wyznaczona na stanowisko wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, a co za tym idzie, wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej. (Wysokim przedstawicielem została, zanim objęła stanowisko wiceprzewodniczącego).

Herman Van Rompuy

Sala posiedzeń Rady Europejskiej

Donald Tusk

Herman Van Rompuy uroczystie przekazuje Donaldowi Tuskowi obowiązki przewodniczącego Rady Europejskiej (1 grudnia 2014 r.)

sprawującego prezydencję w Radzie UE; przewodził jej wówczas premier Szwecji Fredrik Reinfeldt¹⁷.

Pierwsze spotkanie szefów państw i rządów, któremu przewodniczył Herman Van Rompuy, miało charakter nieformalny i odbyło się 11 lutego 2010 r. w Bibliotece Solvaya w Brukseli. Rozmawiano wtedy o przyszłości polityki gospodarczej UE. Pierwsze oficjalne posiedzenie Rady Europejskiej pod kierunkiem Hermana Van Rompuy nastąpiło miesiąc później, 25 i 26 marca. Kadencję Hermana Van Rompuy Rada Europejska odnowiła na posiedzeniu 1 i 2 marca 2012 r. 1 grudnia 2014 r. funkcję przewodniczącego Rady Europejskiej objął Donald Tusk, ówczesny premier Polski¹⁸.

1.2.1. Polizbońskie posiedzenia Rady Europejskiej

Regulamin wewnętrzny Rady Europejskiej, przyjęty 1 grudnia 2009 r., przewiduje, że Rada powinna się zebrać dwa razy w ciągu półrocza, co do zasady w Brukseli. O ile traktaty nie stanowią inaczej, Rada Europejska podejmuje decyzje w drodze konsensusu. O niektórych kwestiach proceduralnych, np. o wyborze przewodniczącego Rady Europejskiej, o mianowaniu Komisji Europejskiej i wyznaczeniu wysokiego przedstawiciela, zgodnie z traktatem z Lizbony, można decydować większością kwalifikowaną.

Rada Europejska określa program polityczny UE w konkluzjach¹⁹ przyjmowanych na każdym posiedzeniu. Wskazuje tam tematy, którymi UE powinna się zająć, oraz określa, jakie działania podjąć lub jakie cele zrealizować. Może także wyznaczyć termin na wypracowanie porozumienia co do konkretnych zagadnień politycznych lub na przedłożenie wniosku legislacyjnego. Tym sposobem wpływa na program polityczny UE i nim kieruje. Na posiedzeniu 27 czerwca 2014 r. w Brukseli Rada Europejska przyjęła program strategiczny, w którym wskazała zainteresowania i długofalowe priorytety działań UE. Przez pięć lat będzie on podstawą prac UE. Posłuży Radzie Europejskiej do planowania działalności, a innym instytucjom UE do opracowywania swoich programów.

17 Z państw, które przystąpiły do Unii w latach 2004 i 2007, jedynie szefowie państw i rządów Słowenii i Czech mieli okazję przewodniczyć Radzie Europejskiej według poprzedniego systemu rotacyjnego.

18 Tego samego dnia na stanowisko wysokiego przedstawiciela i wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej powołano Federikę Mogherini, była minister spraw zagranicznych Włoch.

19 Konkluzje Rady Europejskiej: www.consilium.europa.eu/pl/european-council/conclusions.

© Unia Europejska

Pierwsze oficjalne posiedzenie Rady Europejskiej pod przewodnictwem Hermana Van Rompuy (25–26 marca 2010 r.)

Rada Europejska nie tylko wytycza unijne priorytety polityczne w programie strategicznym i swoich konkluzjach, lecz także co roku oficjalnie bierze udział w cyklicznym koordynowaniu polityki gospodarczej i budżetowej w ramach tzw. europejskiego semestru.

Zgodnie z art. 68 TFUE Rada Europejska ma też za zadanie określać strategiczne wytyczne w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Po raz pierwszy takie wytyczne przyjęła w czerwcu 2014 r. Zostały one opracowane zgodnie z priorytetami programu strategicznego i dotyczą takich spraw, jak kontrole graniczne, migracja, polityka azylowa oraz współpraca policyjna i sądowa.

1.2.2. Szczyty strefy euro

Przywódcy strefy euro spotkali się po raz pierwszy we własnym gronie 12 października 2008 r. w Paryżu. Uzgodnili wtedy wspólne działania w odpowiedzi na kryzys gospodarczy. Kolejne szczyty strefy euro odbyły się w Brukseli w marcu i maju 2010 r. oraz w marcu, lipcu, październiku i grudniu 2011 r. W 2012 r. sprawy strefy euro były omawiane głównie na forum Rady Europejskiej.

1–2 marca 2012 r. – przy okazji szczytu Rady Europejskiej – 25 przywódców europejskich podpisało Traktat o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej. Traktat wszedł w życie 1 stycznia 2013 r. Sformalizował szczyty strefy euro i stanowisko ich przewodniczącego. Sposób organizacji szczytów i rolę ich

przewodniczącego określa art. 12 Traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej²⁰. Pierwszy szczyt po wejściu w życie tego traktatu zwołano 14 marca 2013 r. Przyjęto wtedy także szczegółowe zasady organizacji obrad.

Na szczytach strefy euro, przynajmniej dwa razy w roku, spotykają się szefowie państw i rządów państw strefy euro, przewodniczący szczytu strefy euro oraz przewodniczący Komisji Europejskiej. Obecnie przewodniczącym szczytów strefy euro jest Donald Tusk, który stoi na czele Rady Europejskiej. Choć koordynacja polityki gospodarczej i budżetowej państw strefy euro następuje głównie na forum Eurogrupy²¹, 19 szefów państw i rządów państw strefy euro zebranych na szczycie tej strefy może, dzięki swoim szerszym uprawnieniom, formułować wytyczne co do dziedzin polityki spoza zakresu kompetencji ministrów finansów. Pomaga to koordynować działania w innych obszarach polityki warunkujące sprawne funkcjonowanie unii gospodarczej i walutowej. W razie konieczności, a co najmniej raz do roku, przywódcy tych państw członkowskich spoza strefy euro, które ratyfikowały Traktat o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej, również biorą udział w szczytach strefy euro. Przygotowuje je Eurogrupa. Ponieważ sprawy strefy euro mają polityczne i gospodarcze znaczenie dla wszystkich państw członkowskich, regularnie omawia je także Rada Europejska.

1.2.3. Posiedzenia dwustronne i wielostronne

Od czasu wejścia w życie traktatu z Lizbony przewodniczący Rady Europejskiej reprezentuje UE na zewnątrz, gdy taka reprezentacja jest konieczna w relacjach z szefami państw i rządów²². W sprawach związanych z WPZiB reprezentuje UE wspólnie z wysokim przedstawicielem, a na szczytach międzynarodowych – z przewodniczącym Komisji Europejskiej.

Wśród międzynarodowych posiedzeń, na których przewodniczący występuje w imieniu UE, są szczyty dwustronne i wielostronne organizowane przez UE oraz szczyty międzynarodowe.

Na szczytach dwustronnych UE spotyka się z partnerami strategicznymi. Takie szczyty odbywają się regularnie (z reguły raz w roku) m.in. z Brazylią, Chinami, Japonią, Rosją, RPA i USA. Szczyty zwoływane są na zmianę w Brukseli i w danym kraju.

Szczyty wielostronne na szczeblu unijnym to m.in. szczyt Partnerstwa Wschodniego oraz szczyty UE–Afryka, UE–ASEM (dialog Azja–Europa) i UE–CELAC (Wspólnota Państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów). Wcześniej, ilekroć UE miała gościć taki szczyt, był on organizowany w państwie sprawującym rotacyjną prezydencję w Radzie UE. Od 2014 r. zasadą jest jednak, że spotkania odbywają się w Brukseli, a ich gospodarzem jest przewodniczący Rady Europejskiej. Uczestniczą w nich szefowie państw i rządów wszystkich państw członkowskich UE, a także przewodniczący Rady Europejskiej, przewodniczący Komisji Europejskiej oraz szefowie państw i rządów zaproszonych krajów.

20 Traktat o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej: www.consilium.europa.eu/pl/european-council/euro-summit.

21 Eurogrupa to nieformalne gremium, w ramach którego ministrowie finansów tych państw rozmawiają o sprawach związanych z ich wspólnymi obowiązkami dotyczącymi euro.

22 Art. 15 TUE.

© Unia Europejska

Prezydent Ekwadoru Rafael Correa (przewodniczący pro tempore wspólnoty CELAC) i przewodniczący Rady Europejskiej Donald Tusk na uroczystości kończącej szczyt UE–CELAC (10–11 czerwca 2015 r.)

W innych szczytach na szczeblu międzynarodowym UE uczestniczy jako członek lub ważny podmiot międzynarodowy, tak jak w przypadku spotkań grupy G-7, G-8, G-20 czy sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ. W rezolucji ONZ A/65/276, przyjętej w maju 2011 r., zaproszono UE do udziału w debacie ogólnej na forum Zgromadzenia Ogólnego i ustalono, że przedstawiciele UE mają prawo prezentować na forum ONZ stanowisko Unii i jej państw członkowskich. 22 września 2011 r. w Nowym Jorku ówczesny przewodniczący Rady Europejskiej Herman Van Rompuy wygłosił przemówienie przed Zgromadzeniem Ogólnym. Zanim przyjęto wspomnianą rezolucję, stanowiska UE przedstawiali na tym forum reprezentanci prezydencji Rady UE.

© Unia Europejska

Przemówienie Hermana Van Rompuy na sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ (25 września 2014 r.)

2. RADA UNII EUROPEJSKIEJ

2.1. RADA UNII EUROPEJSKIEJ W TRAKTATACH

2.1.1. Pierwsze traktaty

Pierwsze posiedzenie Rady odbyło się 8 września 1952 r. w luksemburskim ratuszu. Rada rozpoczynała pracę jako druga z instytucji, zgodnie z Traktatem ustanawiającym Europejską Wspólnotę Węgla i Stali (EWWiS). Podpisany w Paryżu w 1951 r. traktat stworzył ramy instytucjonalne obejmujące Wysoką Władzę, Specjalną Radę, Zgromadzenie i Trybunał. Rada miała przede wszystkim sprawować kontrolę – poprzez wydawanie opinii – nad działaniami Wysokiej Władzy.

Na pierwszym posiedzeniu zebrali się ministrowie spraw zagranicznych i ministrowie gospodarki sześciu państw założycielskich Wspólnoty (Belgii, Francji, Holandii, Luksemburga, Republiki Federalnej Niemiec i Włoch). Przewodniczył im kanclerz Niemiec Konrad Adenauer. Rolę tę pełnił na podstawie nowatorskiego systemu, zgodnie z którym każde państwo członkowskie miało po kolei przewodniczyć Radzie przez trzy miesiące. Pierwszym krajem, który objął przewodnictwo, były Niemcy.

Podczas inauguracyjnego posiedzenia Rada przyjęła regulamin wewnętrzny, utworzyła sekretariat oraz mianowała Christiana Calmesa, dyplomatę z Luksemburga, swoim sekretarzem generalnym. Ministrowie porozumieli się także co do statutu członków Wysokiej Władzy i Trybunału. Jean Monnet, przewodniczący Wysokiej Władzy, przedstawił dotychczasowe osiągnięcia swojej instytucji i zaprezentował program jej prac na kolejne miesiące. Rada omówiła także przyszłe stosunki nowo powstałej Wspólnoty z krajami do niej nienależącymi, zwłaszcza z Wielką Brytanią i ze Stanami Zjednoczonymi, oraz z innymi organizacjami międzynarodowymi.

Podczas inauguracyjnego posiedzenia Rady zwracano uwagę, że Europejska Wspólnota Węgla i Stali to dopiero pierwszy krok na długiej drodze ku głębszej integracji europejskiej. Wspomnieli o tym w swoich przemówieniach obaj przewodniczący. I rzeczywiście, 10 września 1952 r. przy okazji posiedzenia Rady ministrowie spraw zagranicznych odbyli konferencję, podczas której przyjęli rezolucję wzywającą Zgromadzenie do opracowania projektu traktatu o utworzeniu Europejskiej Wspólnoty Politycznej, mającej więcej członków i bardziej ponadnarodowy charakter.

Planowana Europejska Wspólnota Polityczna nigdy nie powstała. Tuż po przyjęciu projektu traktatu przez Zgromadzenie rozgorzały publiczne debaty i niekończące się dyskusje dyplomatyczne. Gdy 30 sierpnia 1954 r. francuskie Zgromadzenie Narodowe nie ratyfikowało Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Obronną, nad którą Europejska Wspólnota Polityczna miała sprawować nadzór, oba projekty stopniowo zarzucono. W zamian szóstka krajów postanowiła krok po kroku kontynuować integrację gospodarczą.

26 czerwca 1956 r. w Brukseli podczas konferencji międzyrządowej w sprawie wspólnego rynku i Euratomu ustanowiono komisję, która miała podjąć negocjacje w sprawie tego, co później zyskało nazwę założycielskich traktatów rzymskich – Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą (EWG) i Traktatu ustanawiającego

Ceremonia podpisania traktatu EWG i traktatu EWEA na Kapitolu (Sala degli Orazi e Curiazi) w Rzymie (25 marca 1957 r.)

Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (EWEA). Oba weszły w życie 1 stycznia 1958 r. Komisji przewodniczył Paul-Henri Spaak, belgijski minister spraw zagranicznych, a w jej pracach uczestniczyły delegacje z sześciu państw członkowskich Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali.

Każda z nowych wspólnot, podobnie jak EWWiS, miała w swojej strukturze cztery instytucje: Komisję, Radę oraz wspólne z EWWiS Zgromadzenie i Trybunał. Jednak podział władzy między dwa organy wykonawcze (Radę i Komisję) uległ znacznej zmianie. Rada w dużym stopniu stała się tym, czym jest do dziś: głównym ciałem decyzyjnym.

25 stycznia 1958 r. w Palais des Académies w Brukseli odbyło się wspólne inauguracyjne posiedzenie obu nowych rad. Przewodniczył mu Victor Larock, belgijski minister spraw zagranicznych. Obecni byli także przewodniczący trzech organów wykonawczych: Walter Hallstein (pierwszy przewodniczący Komisji Europejskiej), Paul Finet (przewodniczący Wysokiej Władzy EWWiS) oraz Enrico Medi (wiceprzewodniczący komisji Euratomu).

Do rozstrzygnięcia było wiele kwestii proceduralnych: rady przyjęły swoje regulaminy wewnętrzne, zdecydowały o wstępnych wydatkach Wspólnoty oraz o statucie członków obu komisji. Ministrowie postanowili także utworzyć Komitet Stałych Przedstawicieli (Coreper), Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz Zgromadzenie. Rady przyjęły także zalecenie, by w przeciwieństwie do pozostałych potrójnych rozwiązań

„sekretariatem wszystkich trzech rad został jeden zespół urzędników”²³. Oznaczało to, że istniejący już sekretariat Specjalnej Rady EWWiS miałby pomagać także dwóm nowym radom.

Podobnie jak kiedyś na inauguracyjnym posiedzeniu Specjalnej Rady, także i teraz w wystąpieniach głównych mówców wyraźnie można było usłyszeć, że dwie nowe wspólnoty to dopiero jeden z wielu kroków na drodze ku bardziej zintegrowanej politycznej i socjalnej Europie. Przewodniczący rad, Victor Larock, mówił:

„W Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Gospodarczą cele społeczne są nieco zakamuflowane [...], ale jeżeli mamy przekonać współobywateli i Europejczyków do idei, które nam przyświecają, musimy zawsze mieć te cele przed oczami. Jaki sens miałyby propagowanie produkcji, handlu i swobody przepływu kapitału, jeżeli postęp gospodarczy nie miałby służyć człowiekowi?”. (Przemówienie Victora Larocka, belgijskiego ministra spraw zagranicznych oraz urzędującego przewodniczącego rad na inauguracyjnym posiedzeniu Rady EWG i Rady EWEA w Brukseli 25 stycznia 1958 r. – załącznik I, CEE EUR/CM/20 f/58²⁴).

W latach 1952–1967 Specjalna Rada Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali zbierała się w budynku Cerde Municipal w Luksemburgu

23 Protokół inauguracyjnego posiedzenia Rady EWG i Rady EWEA w Brukseli 25 stycznia 1958 r. (CM2 20/1958).

24 Protokół inauguracyjnego posiedzenia Rady EWG i Rady EWEA w Brukseli 25 stycznia 1958 r., załącznik I (CM2 20/1958), s. 4.

Włoski plakat wydany z okazji podpisania traktatów rzymskich

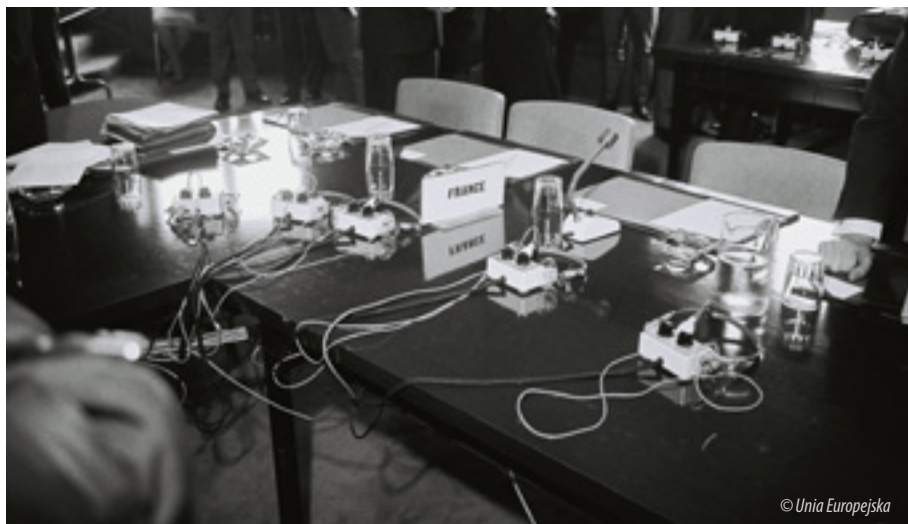
2.1.2. „Kryzys pustego krzesła” i kompromis luksemburski

Potrzeba koordynowania działań trzech wspólnot uwidoczniła się wkrótce po ich utworzeniu w 1958 r. W 1960 r. wszystkie instytucje rozmawiały już o połączeniu organów wykonawczych. Coreper pierwszy raz poważnie podjął ten temat w listopadzie 1960 r.²⁵. Negocjacje okazały się jednak niełatwe. Polityczna atmosfera lat sześćdziesiątych nie sprzyjała kompromisom, czego przykładem stał się pierwszy kryzys integracji, mianowicie nieobecność Francji na posiedzeniach Rady, zwana polityką „pustego krzesła”.

U źródeł kryzysu były pieniądze i władza. Zgodnie z zapisami traktatów w 1965 r. miała zapaść decyzja co do dwóch kluczowych wspólnotowych kwestii: finansowania wspólnej polityki rolnej oraz częstszego stosowania podczas głosowań w Radzie większości kwalifikowanej.

Regulacje dotyczące finansowania wspólnej polityki rolnej miały wygasnąć w lipcu 1965 r. Rok wcześniej Rada EWG zwróciła się do Komisji o przedłożenie wniosku ustawodawczego w sprawie finansowania tej polityki w latach 1965–1970. Ówczesny przewodniczący Komisji Europejskiej Walter Hallstein skorzystał z okazji, by zaproponować ogólną weryfikację struktur finansowych EWG oraz zadań Zgromadzenia Parlamentarnego i samej Komisji. Komisja w swoim wniosku przewidywała stworzenie dla Wspólnoty systemu zasobów własnych, który nie byłby już uzależniony od składek państw członkowskich. Hallstein przekonywał również, by rozszerzyć uprawnienia budżetowe Zgromadzenia i przydzielić Komisji więcej zadań.

Równocześnie instytucje EWG przygotowywały się też na trzeci etap okresu przejściowego w tworzeniu wspólnego rynku. Etap ten, mający się rozpocząć 1 stycznia 1965 r., przewidywał częstsze głosowanie w Radzie większością kwalifikowaną.

© Unia Europejska

„Kryzys pustego krzesła”: od 1 lipca 1965 r. do 29 stycznia 1966 r. Francja nie uczestniczyła w żadnym z posiedzeń organów wspólnotowych w Brukseli

25 Podsumowanie posiedzenia Komitetu Stałych Przedstawicieli w ograniczonym składzie w Brukseli 10 listopada 1960 r. (CM2 1960 RP/CRS/2), s. 4.

Posiadająca własne zasoby Wspólnota, silniejsza Komisja oraz powszechniejsze głosowanie większością kwalifikowaną były sprzeczne z poglądami prezydenta Charlesa de Gaulle'a na temat przyszłości integracji europejskiej. 30 czerwca 1965 r., gdy Rada EWG spotkała się, żeby omówić propozycje Komisji w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, kryzys sięgnął zenitu. Francja, którą reprezentowali minister rolnictwa Edgar Pisani i minister finansów Valéry Giscard d'Estaing, weszła w ostry spór z Komisją i z pozostałymi pięcioma państwami członkowskimi. Następnego dnia, 1 lipca 1965 r., francuski rząd wezwał z Brukseli do Paryża swojego stałego przedstawiciela i zapowiedział, że nie będzie uczestniczył w przyszłych posiedzeniach Rady ani też w pracach Coreperu oraz innych komitetów i grup roboczych Rady.

Polityka „pustego krzesła” trwała około sześciu miesięcy. Kres położyło jej nadzwyczajne czterodniowe posiedzenie Rady w Luksemburgu (17–18 i 28–29 stycznia 1966 r.). 29 stycznia 1966 r. Rada wydała oświadczenie, w którym ogłosiła, że sześć państw członkowskich porozumiało się w sprawie przyszłych relacji między Komisją a Radą oraz w sprawie stosowania w głosowaniu większością kwalifikowaną. Porozumienie to zyskało miano kompromisu luksemburskiego²⁶.

Na mocy kompromisu (nazywanego później „zgodą na brak zgody”), gdyby któreś z państw członkowskich uznało, że decyzja mająca zapaść większością kwalifikowaną wpływa na jego ważne interesy narodowe, Rada „miała postarać się w rozsądnym czasie wypracować rozwiązanie, które byłoby do zaakceptowania dla wszystkich członków Rady, respektując przy tym ich interesy i interesy Wspólnoty”. Choć Francja uważała, że „gdy w grę wchodzi bardzo ważne interesy, należy dyskutować aż do osiągnięcia jednomyślnego porozumienia”, istniała „rozbieżność opinii na temat sposobu postępowania w razie niemożności wypracowania pełnej zgody” – tak zapisano w protokole posiedzenia.

Często twierdzi się, że kompromis luksemburski negatywnie wpłynął na proces integracji europejskiej, ponieważ pozwolił pojedynczym państwom członkowskim wstrzymać prace nad wnioskami ustawodawczymi oraz ograniczył wpływy Komisji. Jednak ta zła sława często przesłania jego najważniejszy efekt: wprowadził spowolnił on proces integracji w stosunku do ówczesnych oczekiwań, ale jednocześnie pozwolił, by proces ten dalej się toczył. I tak też się stało. Od tamtego czasu traktaty założycielskie zmodyfikowano pięć razy. Każda ze zmian skutkowałą rozszerzeniem kompetencji wspólnotowych na nowe dziedziny oraz bardziej otwartymi i przejrzystymi procedurami. Przybyło też członków Wspólnot: do sześciu państw założycielskich w drodze kolejnych siedmiu rozszerzeń dołączyły 22 inne państwa europejskie.

2.1.3. Traktat fuzyjny

Kompromis luksemburski uutorował drogę do skoordynowania działań Wspólnot i ich instytucji. Dziesięć lat po utworzeniu trzech Wspólnot doszło do połączenia ich organów wykonawczych. 1 lipca 1967 r. wszedł w życie traktat fuzyjny, zwany także traktatem brukselskim (od nazwy miasta, w którym go podpisano). Na jego mocy powstała jedna Rada – Rada Wspólnot Europejskich – która zastąpiła Radę Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali oraz Radę Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Radę Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej. Podobnie powstała jedna Komisja – Komisja Wspólnot

26 Protokół nadzwyczajnego posiedzenia Rady EWG w Luksemburgu 17–18 i 28–29 stycznia 1966 r. (CM2 C/12/66).

Europejskich – w miejsce Wysokiej Władzy EWWiS oraz Komisji EWG i Komisji EWEA. Zgromadzenie i Trybunał już wcześniej były wspólne.

Organy wykonawcze połączono, traktaty jednak pozostały osobne. Każda ze Wspólnot zachowała niezależność prawną, a Rada nadal podejmowała decyzje w różny sposób, zależnie od tego, jakie uprawnienia przyznały instytucjom odpowiednie traktaty założycielskie.

2.1.4. Traktat z Maastricht

W listopadzie 1993 r., wraz z wejściem w życie traktatu z Maastricht, Rada zyskała swoją dzisiejszą nazwę – Rada Unii Europejskiej. Sam traktat okazał się przełomowy dla procesu integracji europejskiej: dodał do już istniejącej współpracy gospodarczej szerszy wymiar polityczny. Charakterystyczne dla niego było to, że ustanowił Unię Europejską o trójfilarowej strukturze: Wspólnota Europejska (pierwszy filar), wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (drugi filar) oraz wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne (trzeci filar). Otworzył także drogę tworzeniu europejskiej unii gospodarczej i walutowej oraz wspólnej waluty – euro.

Kompromis wypracowany przez Radę Europejską w Maastricht pozwolił w mistrzowski sposób połączyć pod egidą Unii wcześniejsze struktury polityczne. W ramach pierwszego filaru zgrupowano trzy istniejące wspólnoty oraz nadano integracji gospodarczej większy zasięg polityczny, w ramach drugiego – pogłębiono europejską współpracę polityczną, o której po raz pierwszy wspominał traktatowy Jednolity akt europejski, w ramach trzeciego zaś wykorzystano doświadczenia zdobyte podczas stowowania układu z Schengen i konwencji wykonawczej do niego.

Filarowa struktura wprowadzona traktatem z Maastricht ograniczała możliwość wpływania przez Komisję Europejską, Parlament Europejski i Europejski Trybunał Sprawiedliwości na nowe dziedziny polityki zgrupowane w drugim i trzecim filarze. Z uwagi na międzyrządowy charakter tych dziedzin uprawnienia ich dotyczące w naturalny sposób przypadają Radzie. Jednak w ramach pierwszego filaru – Wspólnoty Europejskiej – Rada po raz pierwszy zetknęła się z koncepcją „współdecyzji”: podejmowania decyzji wspólnie z Parlamentem Europejskim. Procedura współdecyzji, przemianowana w grudniu 2009 r. traktatem z Lizbony na „zwykłą procedurę ustawodawczą”, okazała się tak ważną w podziale uprawnień między instytucje europejskie, że obecnie – na mocy traktatów – jest procedurą, którą stosuje się standardowo podczas przyjmowania aktów ustawodawczych w większości dziedzin unijnej polityki.

2.1.5. Traktat z Lizbony

Traktat z Lizbony wprowadził dwie duże zmiany w Radzie. Jedną z nich był nowy system głosowania większością kwalifikowaną, drugą zaś zasada grupowania trzech rotacyjnych prezydencji, tak by przez okresy trwające 18 miesięcy mogły współpracować na rzecz wspólnych celów.

Zasadę tę zastosowano, by zwiększyć spójność działań prowadzonych w określonym czasie, a zarazem by dać możliwość zróżnicowania interesów krajowych, stylów przywództwa i priorytetów politycznych. Pierwszą trójką współpracujących ze sobą prezydencji po wejściu w życie traktatu z Lizbony była tzw. grupa ESBEHU (Hiszpania, Belgia, Węgry) funkcjonująca od 1 stycznia 2010 r. do 30 czerwca 2011 r.

© Unia Europejska

Belgia była w pierwszej „trójce prezydencji” (układzie wprowadzonym przez traktat z Lizbony) i przewodniczyła posiedzeniom Rady od 1 lipca do 31 grudnia 2010 r.

Już zgodnie z zapisami traktatów z Amsterdamu i Nicei duża liczba aktów podlegała głosowaniu większością kwalifikowaną²⁷, jednak to w traktacie z Lizbony uznano tę procedurę głosowania za standardową (zastępującą jednomyślność) i stosowaną w niemal każdej dziedzinie, oprócz podatków i polityki zagranicznej. Wcześniejsze traktaty zmieniające ustanowiły system ważenia głosów, w którym liczba głosów przypadająca na jedno państwo członkowskie odpowiadała jego rozmiarowi. W ramach tego systemu decyzję można było przyjąć tylko wówczas, gdy większość państw członkowskich osiągnęła pewien próg głosów. Traktat z Lizbony uprościł tę metodę, wprowadzając system podwójnej większości, w którym – w razie stanowienia w sprawie wniosku Komisji – większość kwalifikowana oznacza co najmniej 55% państw członkowskich (czyli 16 z 28) reprezentujących co najmniej 65% ludności. Choć nowy system ruszył 1 listopada 2014 r., do 31 marca 2017 r. trwa okres przejściowy, w którym na formalny wniosek jednego z państw członkowskich można zastosować poprzednie ważenie głosów²⁸.

Od wejścia w życie traktatu z Lizbony obrady Rady w sprawie aktów prawnych, w tym debaty i głosowania, są transmitowane. Traktat sformalizował także Eurogrupę, jej rolę

27 Podstawą prawną głosowania większością kwalifikowaną był już traktat rzymski (art. 148). Pierwszy system obowiązywał w latach 1958–1972 (załącznik IV).

28 Aby przekonać Polskę w negocjacjach, ten przejściowy środek przewidziano w nawiązaniu do tzw. kompromisu z Janiny. Dzięki temu grupa państw, których suma głosów jest zbliżona do poziomu mniejszości blokującej, może wnieść o ponowną analizę decyzji przyjętej w Radzie większością kwalifikowaną.

opisano w protokole nr 14²⁹. Po raz pierwszy ministrowie finansów państw strefy euro spotkali się nieformalnie we własnym gronie 4 czerwca 1998 r. w luksemburskim zamku Senningen. W traktacie przewidziano też wybór przewodniczącego Eurogrupy³⁰. Jako pierwszy stanowisko to objął ówczesny premier Luksemburga Jean-Claude Juncker, a następnie (21 stycznia 2013 r.) – holenderski minister finansów Jeroen Dijsselbloem. 13 lipca 2015 r. wybrano go na drugą kadencję, która potrwa dwa i pół roku.

Choć Rada jest pojedynczym podmiotem prawnym, zbiera się w 10 różnych składach, zależnie od tematu, który ma omawiać. Traktat z Lizbony zwiększył liczbę tych składów z 9 do 10, dzieląc skład Sprawy Ogólne / Sprawy Zagraniczne na dwa. Prezydencja organizuje wszystkie posiedzenia Rady i przewodniczy im. Wyjątkiem jest Rada do Spraw Zagranicznych pracująca pod kierunkiem wysokiego przedstawiciela.

Ogólnie uważa się, że traktat z Lizbony sprawił, iż prezydencja stała się mniej widoczna (choć niekoniecznie mniej istotna) – głównie dlatego, że zinstytucjonalizował Radę Europejską, utworzył stanowisko jej przewodniczącego, a tym samym odebrał prezydencji zadanie przewodniczenia jej obradom³¹. Rolą Rady Europejskiej jest przede wszystkim udzielanie strategicznych wskazówek, a także podejmowanie decyzji w trudnych sytuacjach, czy wręcz zarządzanie kryzysowe, natomiast prezydencja Rady jest odpowiedzialna za postępy w pracach nad legislacją UE, ciągłość realizacji jej programu, uporządkowane procesy ustawodawcze i zapewnienie współpracy między państwami członkowskimi.

2.2. PRZYGOTOWYWANIE PRAC RADY

2.2.1. Coreper

Traktat założycielski z 1952 r., ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali, nie zawierał przepisów określających strukturę przygotowawczą Specjalnej Rady. Jednak złożoność procesu decyzyjnego tej nowej instytucji oraz konieczność omawiania i koordynowania stanowisk sześciu państw członkowskich przed oficjalnymi posiedzeniami sprawiły, że w lutym 1953 r. – około siedmiu miesięcy po utworzeniu Wspólnoty – powstał Komitet Koordynacyjny (Cocor). Nie był to organ stały: przedstawiciele państw członkowskich, zmieniający się zależnie od przedmiotu obrad, przyjeżdżali na posiedzenia do Luksemburga prosto ze swoich krajów.

Mimo zmiennego składu komitet okazał się niezwykle pomocny w koordynowaniu i przygotowywaniu posiedzeń Rady. Dlatego w 1958 r. w Traktacie ustanawiającym Europejską Wspólnotę Gospodarczą i w Traktacie ustanawiającym Europejską Wspólnotę Energii Atomowej zapisano, że regulamin wewnętrzny Rady może „przewidywać utworzenie komitetu złożonego z przedstawicieli państw członkowskich”³², którego zadania i kompetencje byłyby określane przez poszczególne Rady. Niecały miesiąc po wejściu w życie obu traktatów, 25 stycznia 1958 r. na posiedzeniu

29 Dz.U. C 306 z 17.12.2007, s. 154.

30 Procedurę wyboru przewodniczącego Eurogrupy opisuje protokół nr 14 załączony do Traktatu z Lizbony.

31 Stałych przewodniczących mają teraz: Rada Europejska, Rada do Spraw Zagranicznych i Eurogrupa.

32 Art. 151 traktatu EWG oraz art. 121 traktatu EWEA.

inauguracyjnym, rady postanowiły utworzyć Komitet Stałych Przedstawicieli Rządów Państw Członkowskich (Coreper)³³.

Stali przedstawiciele, którzy na stałe przebywają w Brukseli, są w rzeczy samej ambasadorami swoich państw przy UE i prezentują stanowiska rządów. Wspierają ich eksperci krajowi oddelegowani z poszczególnych ministerstw. Placówki będące ich miejscem pracy zaczęły z czasem być określane jako stałe przedstawicielstwa. Coreper otrzymał za zadanie przygotowywać prace Rady EWG i Rady EWEA oraz wykonywać zlecane przez nie obowiązki.

1 lipca 1967 r. po raz pierwszy w prawie pierwotnym (w traktacie fuzyjnym) zapisano fakt istnienia Coreperu. Art. 4 traktatu fuzyjnego wspomina o nim i o jego roli jako o komitecie stałych przedstawicieli odpowiedzialnym za przygotowywanie prac już wtedy pojedynczej Rady. Traktat z Maastricht z 1993 r. włączył treść art. 4 do założycielskiego Traktatu o Unii Europejskiej, a dzięki traktatowi z Amsterdamu z 1999 r. Coreper otrzymał możliwość podejmowania decyzji proceduralnych. Obie role utrzymano w traktacie z Lizbony.

Coreper działał jako jednolity organ do chwili, gdy w 1962 r. podzielono go na dwie części ze względu na napięty harmonogram prac. Coreper I, w którego skład wchodzi zastępcy stałych przedstawicieli, zajmuje się sprawami o bardziej technicznym charakterze, Coreper II, złożony ze stałych przedstawicieli – przygotowuje prace związane z kwestiami politycznymi i gospodarczymi o charakterze przekrojowym.

COREPER I PRZYGOTOWUJE PRACE NASTĘPUJĄCYCH SKŁADÓW RADY:

- zatrudnienie, polityka społeczna, zdrowie i ochrona konsumentów
- konkurencyjność (rynek wewnętrzny, przemysł, badania i przestrzeń kosmiczna)
- transport, telekomunikacja i energia
- rolnictwo i rybołówstwo
- środowisko
- edukacja, młodzież, kultura i sport

COREPER II PRZYGOTOWUJE PRACE NASTĘPUJĄCYCH SKŁADÓW RADY:

- sprawy ogólne
- sprawy zagraniczne
- sprawy gospodarcze i finansowe
- wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne

33 Protokół inauguracyjnego posiedzenia Rady EWG i Rady EWEA w Brukseli 25 stycznia 1958 r. (CM2 20/1958, s. 10). Skrócona nazwa komitetu pochodzi od jej francuskiej wersji „Comité des représentants permanents”.

© Unia Europejska

*Przygotowania do posiedzenia Coreperu
(28 września 1978 r.)*

© Unia Europejska

Posiedzenie Coreperu (część II) (17 grudnia 2012 r.)

Dość ogólnie ujęty w traktatach opis tego, czym zajmuje się Coreper, nie w pełni oddaje, jak ważna stała się z czasem jego rola dla sprawnego funkcjonowania Rady. Choć Coreper nie jest unijnym organem decyzyjnym i wszystkie wypracowane przez niego porozumienia może zakwestionować Rada (która jako jedyna jest uprawniona do podejmowania decyzji), to jednak od chwili powstania odgrywa zasadniczą rolę w kierowaniu złożonymi i trudnymi negocjacjami. Długie godziny wspólnych intensywnych rozmów pozwoliły jego członkom zyskać nieodzowne doświadczenie w ułatwianiu państwom członkowskim Unii zawierania kompromisów.

2.2.2. Komitety i grupy robocze

Rada lub Coreper ustanawiają komitety i grupy robocze mające koordynować działania Rady w poszczególnych dziedzinach. Na forum tych grup – złożonych z krajowych ekspertów specjalizujących się w danej dziedzinie lub polityce – rozpoczynają się negocjacje nad konkretną sprawą lub konkretnym wnioskiem. Grupy te prowadzą negocjacje, w miarę możliwości wypracowując porozumienie lub wskazując sporne kwestie, którymi powinien się zająć Coreper.

Pierwszym tego typu komitetem był Komitet do Spraw Handlowych. Utworzono go 10 września 1952 r. na inauguracyjnym posiedzeniu Specjalnej Rady EWWiS³⁴ i powierzono mu zadanie rozstrzygnięcia kwestii związanych z przepisami przejściowymi w dziedzinie handlu. Pierwsze posiedzenie komitetu odbyło się 29 listopada 1952 r. w Luksemburgu.

Przez lata utworzono inne komitety wysokiego szczebla. Do najbardziej znanych należą: Specjalny Komitet ds. Rolnictwa, Komitet Ekonomiczno-Finansowy, Komitet Art. 113 (zwany później Komitetem Art. 133, a dziś – Komitetem ds. Polityki Handlowej) oraz Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa. Powołano także komitety horyzontalne, ściśle związane z pracami Coreperu, takie jak Grupa Antici, Grupa Mertens (przygotowujące posiedzenia, odpowiednio, Coreperu II i I) czy Grupa Przyjaciół Prezydencji. Wraz

34 Protokół inauguracyjnego posiedzenia Specjalnej Rady EWWiS w Luksemburgu 8–10 września 1952 r. (CM1 1/1952, s. 8).

z poszerzaniem się wspólnotowych kompetencji pojawiało się coraz więcej wyspecjalizowanych grup. Dziś istnieje ponad 150 wysoce wyspecjalizowanych komitetów i grup roboczych³⁵.

2.2.3. Sekretariat Generalny

Podobnie jak Coreper, Sekretariat Generalny Rady nie doczekał się wzmianki we wspólnotowych traktatach założycielskich. Powstał, jak już wcześniej powiedziano, 9–10 września 1952 r. podczas inauguracyjnego posiedzenia Specjalnej Rady EWWiS. Natomiast w styczniu 1958 r. na inauguracyjnym posiedzeniu Rady EWG i Rady EWEA nie utworzono dla tych instytucji nowych sekretariatów, ale potwierdzono, że wszystkie trzy rady wspomagać będzie jeden zespół urzędników. Sekretarzem generalnym w 1952 r. został Christian Calmes (w 1958 r. jego mandat przedłużono). Od tego czasu sekretarzy generalnych było siedmiu. Od 1 lipca 2015 r. stanowisko to zajmuje Jeppe Tranholm-Mikkelsen (zob. załącznik V).

W lipcu 1967 r. na mocy traktatu fuzyjnego Sekretariat Generalny Rad stał się Sekretariatem Generalnym Rady Wspólnot Europejskich. Jednak dopiero z wejściem w życie traktatu z Maastricht w listopadzie 1993 r. pojawił się w traktatach założycielskich Unii Europejskiej: w art.151 TUE oficjalnie uznano jego istnienie i przypisano mu zadanie wspierania Rady.

Początkowo w sekretariacie pracowała tylko garstka urzędników. W liście do Konrada Adenauera z 17 listopada 1952 r. Christian Calmes tak opisywał jego skład:

„Na dziesięcioosobowy personel składają się: sekretarz (L), administrator (B), kontroler (pełni także funkcję księgowego), archiwista (pełni także funkcję tłumacza), dwie sekretarki, maszynistka (pełni także funkcję telefonistki), pracownik biurowy (zajmuje się także kopiowaniem), kierowca (pełni także funkcję gońca) oraz portier (pomaga także w pracach biurowych)”³⁶.

Ten niewielki organ administracyjny zajmował się głównie sprawami logistycznymi związanymi z organizacją posiedzeń Specjalnej Rady. Od tamtego czasu rola Sekretariatu Generalnego znacznie wzrosła. Poza tradycyjnymi zadaniami biurowymi, takimi jak przygotowywanie dokumentów, tłumaczeń i protokołów, stopniowo wypracował on sobie dodatkową rolę polityczną: dba, by mimo zmieniającego się rotacyjnie przewodnictwa – które co pół roku nadaje negocjacjom nową dynamikę i stawia przed Radą nowe priorytety – prace Rady zachowały ciągłość. Doradza także prezydencji – korzystając z wiedzy politycznej, proceduralnej i instytucjonalnej – jak wypracowywać kompromis.

35 Lista organów przygotowawczych Rady: www.consilium.europa.eu/pl/council-eu/preparatory-bodies.

36 17 listopada 1952 r. Christian Calmes, sekretarz generalny Specjalnej Rady Ministrów EWWiS, przesłał Konradowi Adenauerowi, kanclerzowi i ministrowi spraw zagranicznych Republiki Federalnej Niemiec, sprawozdanie ze stanu organizacji zasobów i personelu Sekretariatu (CM1 1952-36, s. 2).

Pracownicy Sekretariatu Generalnego na uroczystości zmiany na stanowisku sekretarza generalnego Rady; Uwe Corsepiusa zastępuje Jeppe Tranholm-Mikkelsen (17 czerwca 2015 r.)

Coraz ważniejsza rola Sekretariatu została dostrzeżona przez Radę Europejską podczas szczytu w Helsinkach w grudniu 1999 r. (gdy Unia przygotowywała się do rozszerzenia³⁷), a następnie zapisana w art. 23 regulaminu wewnętrznego Rady. Artykuł ten stwierdza, że sekretariat jest „aktywnie i stale zaangażowany w organizowanie, koordynowanie i zapewnianie spójności prac Rady” i pomaga prezydencji w szukaniu odpowiednich rozwiązań³⁸.

Zadaniem sekretarza generalnego (który jest zarazem sekretarzem generalnym Rady Europejskiej) jest wspieranie Rady i kierowanie Sekretariatem. Sekretarz odpowiada za obsługę, którą prezydencjom, organom przygotowawczym i przewodniczącemu Rady Europejskiej zapewnia Sekretariat. Odpowiada też za zarządzanie administracyjnym Sekretariatem pod kątem zasobów kadrowych i finansów. Mianuje go Rada większością kwalifikowaną.

37 Konkluzje prezydencji, posiedzenie Rady Europejskiej w Helsinkach, 10–11 grudnia 1999 r. Zob. załącznik III – Skuteczna Rada dla poszerzonej Unii: wytyczne w sprawie reform i zalecenia operacyjne.

38 Decyzja Rady z dnia 1 grudnia 2009 r. dotycząca przyjęcia regulaminu wewnętrznego Rady (Dz.U. L 325 z 11.12.2009, s. 35), art. 23 ust. 3.

3. ZAŁĄCZNIKI

I. TRAKTATY UE – NAJWAŻNIEJSZE REFORMY

Traktaty stanowią fundament UE. Przedstawiciele rządów opracowują je w drodze negocjacji, przyjmują za wspólnym porozumieniem, a wszystkie państwa członkowskie podpisują je i ratyfikują zgodnie ze swoimi wymogami konstytucyjnymi. Traktaty wchodzi w życie dopiero wtedy, gdy każdy z tych etapów przebiegnie pomyślnie, a cały proces się zakończy.

Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali – traktat paryski³⁹

podpisany 23 lipca 1952 r. w Paryżu (Francja)

wszedł w życie 23 lipca 1952 r.

wygasł 23 lipca 2002 r.

Pierwszy traktat założycielski

Wspólny rynek strategicznych w tamtych czasach produktów: węgla i stali

Traktat ustanawiający europejską wspólnotę obronną – traktat EWO⁴⁰

podpisany 27 maja 1952 r. w Paryżu (Francja)

nie wszedł w życie⁴¹

Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą – traktat EWG⁴²

Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej – traktat EWEA lub Euratom⁴³

Konwencja w sprawie niektórych instytucji wspólnych dla Wspólnot Europejskich: Zgromadzenia, Trybunału Sprawiedliwości, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

podpisane 25 marca 1957 r. w Rzymie (Włochy)

weszły w życie 1 stycznia 1958 r.

Dwa traktaty założycielskie – traktaty rzymskie

Stopniowe powstawanie powszechnego wspólnego rynku (EWG)

Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euratom)

39 Oryginalne wersje językowe traktatu, krajowe akty ratyfikacyjne i akty o przystąpieniu przyjęte później są zdeponowane w archiwach rządu Republiki Francuskiej.

40 Tamże.

41 Projekt traktatu EWO był związany z projektem traktatu w sprawie statutu europejskiej wspólnoty politycznej (EWP), przyjętego przez zgromadzenie ad hoc Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali 10 marca 1953 r. (przedstawionego ministrom spraw zagranicznych EWWiS 9 marca 1953 r.). Projekt traktatu EWP został unieważniony poprzez odrzucenie idei EWO.

42 Inaczej niż pozostałe protokoły od początku dołączone do traktatu EWG, Protokół w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej został podpisany w Brukseli 17 kwietnia 1957 r.

43 Protokół w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, dołączony do traktatu Euratom, został podpisany w Brukseli 17 kwietnia 1957 r.

Konwencja w sprawie Antyli Holenderskich

podpisana 13 listopada 1962 r. w Brukseli (Belgia)
weszła w życie 1 października 1964 r.

Traktat ustanawiający jedną Radę i jedną Komisję Wspólnot Europejskich – traktat fuzyjny⁴⁴

podpisany 8 kwietnia 1965 r. w Brukseli (Belgia)
wszedł w życie 1 lipca 1967 r.

Traktat zmieniający niektóre postanowienia budżetowe Traktatów (o zasobach własnych)

podpisany 22 kwietnia 1970 r. w Luksemburgu (Luksemburg)
wszedł w życie 1 stycznia 1971 r.

Traktat zmieniający niektóre postanowienia finansowe Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą i Traktatu ustanawiającego jedną Radę i jedną Komisję Wspólnot Europejskich⁴⁵ ***(traktat zmieniający niektóre postanowienia finansowe)***

podpisany 22 lipca 1975 r. w Brukseli (Belgia)
wszedł w życie 1 czerwca 1977 r.

Traktat zmieniający niektóre postanowienia Protokołu w sprawie statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI)⁴⁶, ***upoważniający Radę Gubernatorów do wprowadzania zmian w definicji jednostki rozliczeniowej i metodach wymiany na walutę krajową***

podpisany 10 lipca 1975 r. w Brukseli (Belgia)
wszedł w życie 1 października 1977 r.

Traktat w sprawie Grenlandii⁴⁷

podpisany 13 marca 1984 r. w Brukseli (Belgia)
wszedł w życie 1 stycznia 1985 r.

44 Decyzja przedstawicieli rządów państw członkowskich w sprawie tymczasowej siedziby niektórych instytucji i niektórych służb Wspólnot (Dz.U. 152 z 13.7.1967) została podpisana i weszła w życie w tych samych dniach co traktat fuzyjny.

45 Decyzja przedstawicieli rządów państw członkowskich z dnia 5 kwietnia 1977 r. w sprawie tymczasowej siedziby Trybunału Obrachunkowego (Dz.U. L 104 z 28.4.1977) została podpisana 5 kwietnia 1977 r. i weszła w życie 1 czerwca 1977 r.

46 Protokół w sprawie Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego został dołączony do traktatu EWG.

47 Grenlandia oficjalnie wystąpiła z EWG 1 lutego 1985 r.

Jednolity akt europejski⁴⁸

podpisany 17 lutego 1986 r. (BE, DE, ES, FR, IE, LU, NL, PT, UK) w Luksemburgu (Luksemburg)

i 25 lutego 1986 r. (DK, EL, IT) w Hadze (Holandia)

wszedł w życie 1 lipca 1987 r.

- Głosowanie większością kwalifikowaną
- Początek współpracy ustawodawczej Rady i Parlamentu Europejskiego
- Ku wielkiemu rynkowi wewnętrznemu
- Współpraca w polityce zagranicznej
- Pierwsza wzmianka o Radzie Europejskiej

Traktat o Unii Europejskiej – TUE, traktat z Maastricht⁴⁹

podpisany 7 lutego 1992 r. w Maastricht (Holandia)

wszedł w życie 1 listopada 1993 r.

- Powołanie do życia Unii Europejskiej
- Unia gospodarcza i walutowa
- Krok w stronę euro
- Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB)
- Wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne (WSiSW)

Akt zmieniający Protokół w sprawie Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego, umożliwiający utworzenie Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego

podpisany 25 marca 1993 r. w Brukseli (Belgia)

wszedł w życie 1 maja 1994 r.

Traktat z Amsterdamu

podpisany 2 października 1997 r. w Amsterdamie (Holandia)

wszedł w życie 1 maja 1999 r.

- Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości
- Uwzględnienie dorobku Schengen
- Równość płci
- Zrównoważony rozwój
- Wysoki Przedstawiciel ds. WPZiB
- Zdolność do zarządzania kryzysowego

Traktat z Nicei

podpisany 26 lutego 2001 r. w Nicei (Francja)

wszedł w życie 1 lutego 2003 r.

Reforma instytucji w kontekście rozszerzenia UE do 27 państw

48 Zmienił traktat EWWiS, traktat EWG i traktat Euratom.

49 Ustanowił Unię Europejską; zmienił traktat EWG, by ustanowić Wspólnotę Europejską; zmienił traktat EWWiS i traktat Euratom.

Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy

podpisany 29 października 2004 r. w Rzymie (Włochy)
nie wszedł w życie

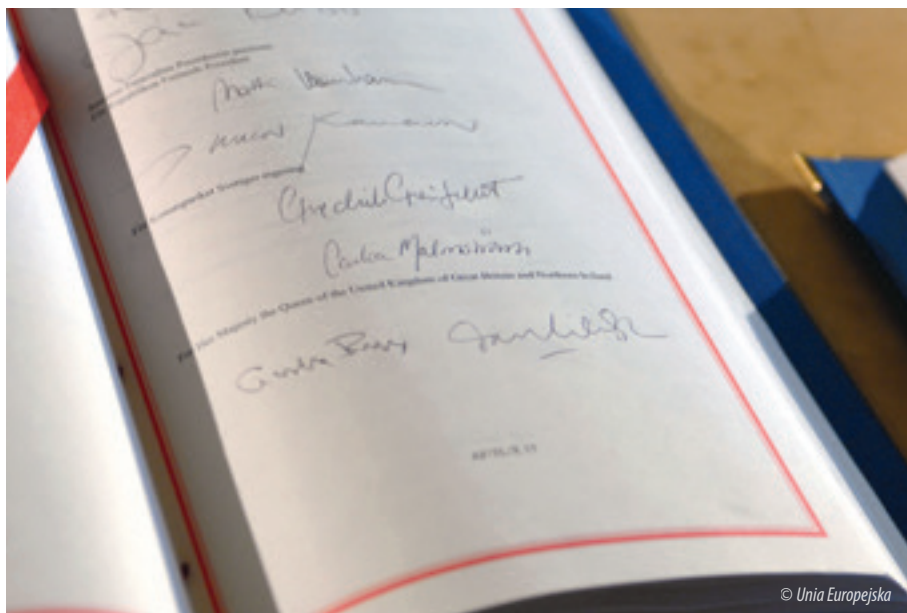
Traktat z Lizbony

podpisany 13 grudnia 2007 r. w Lizbonie (Portugalia)
wszedł w życie 1 grudnia 2009 r.

Rada Europejska staje się instytucją
Parytet ustawodawczy Rady i Parlamentu Europejskiego
Większa rola parlamentów narodowych
Osobowość prawna UE
Karta praw podstawowych

Traktat o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej⁵⁰

podpisany 2 marca 2012 r. w Brukseli (Belgia)
wszedł w życie 1 stycznia 2013 r.

Traktat z Lizbony podpisany przez szefów państw i rządów (13 grudnia 2007 r.)

50 19 państw członkowskich strefy euro plus Bułgaria, Dania, Polska, Rumunia, Szwecja i Węgry podpisało traktat, Czechi rozpoczęły stosowne procedury.

II. PROCES ROZSZERZENIA

Pierwotny traktat EWWiS nigdy nie zakładał, że Wspólnota będzie klubem szóstki wybranych. Jego art. 98 mówił: „Każde państwo europejskie może złożyć wniosek o przystąpienie do niniejszego Traktatu”. Choć od tamtego czasu pojawiały się i zmieniały nowe traktaty, zaproszenie do integracji skierowane do kolejnych państw europejskich pozostawało i pozostaje aktualne. Art. 49 TUE stanowi: „Każde państwo europejskie, które szanuje wartości, o których mowa w art. 2, i zobowiązuje się je wspierać, może złożyć wniosek o członkostwo w Unii”.

Traktat o przystąpieniu Danii, Irlandii i Wielkiej Brytanii⁵¹

podpisany 22 stycznia 1972 r. w Brukseli (Belgia)
wszedł w życie 1 stycznia 1973 r.

Traktat o przystąpieniu Grecji⁵²

podpisany 28 maja 1979 r. w Atenach (Grecja)
wszedł w życie 1 stycznia 1981 r.

Traktat o przystąpieniu Hiszpanii i Portugalii⁵³

podpisany 12 czerwca 1985 r. w Madrycie (Hiszpania) i w Lizbonie (Portugalia)
wszedł w życie 1 stycznia 1986 r.

Traktat o przystąpieniu Austrii, Finlandii i Szwecji

podpisany 24 czerwca 1994 r. na Korfu (Grecja)⁵⁴
wszedł w życie 1 stycznia 1995 r.

Traktat o przystąpieniu Czech, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji

podpisany 16 kwietnia 2003 r. w Atenach (Grecja)
wszedł w życie 1 maja 2004 r.

51 Jeżeli chodzi o przystąpienie do EWWiS, por. decyzja Rady Wspólnot Europejskich z dnia 22 stycznia 1972 r. w sprawie przystąpienia Królestwa Danii, Irlandii, Królestwa Norwegii oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej do Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, Dz.U. L 73 z 27.3.1972 (Akty dotyczące przystąpienia tych czterech państw do Wspólnot Europejskich). W referendum z 25 września 1972 r. Norwegowie wypowiedzieli się przeciwko traktatowi o przystąpieniu. Z tego względu traktat ten i inne akty dotyczące przystąpienia do Wspólnot Europejskich stały się przedmiotem decyzji Rady Wspólnot Europejskich z dnia 1 stycznia 1973 r. w sprawie zmiany aktów o przystąpieniu do Wspólnot Europejskich nowych państw członkowskich (Dz.U. L 2 z 1.1.1973).

52 Jeżeli chodzi o przystąpienie do EWWiS, por. decyzja Rady Wspólnot Europejskich z dnia 24 maja 1979 r. w sprawie przystąpienia Republiki Greckiej do Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali (Dz.U. L 291 z 19.11.1979).

53 Jeżeli chodzi o przystąpienie do EWWiS, por. decyzja Rady Wspólnot Europejskich z dnia 11 czerwca 1985 r. w sprawie przystąpienia Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej do Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali (Dz.U. L 302 z 15.11.1985).

54 Norwegia przerwała proces ratyfikacyjny po referendum z 28 listopada 1994 r., które zakończyło się wynikiem negatywnym. Ponieważ Norwegia nie ratyfikowała traktatu o przystąpieniu, traktat ten i inne akty dotyczące przystąpienia stały się przedmiotem decyzji Rady Unii Europejskiej 95/1/WE, Euratom, EWWiS w sprawie zmiany aktów o przystąpieniu do Unii Europejskiej nowych państw członkowskich (Dz.U. L 1 z 1.1.1995).

Traktat o przystąpieniu Bułgarii i Rumunii

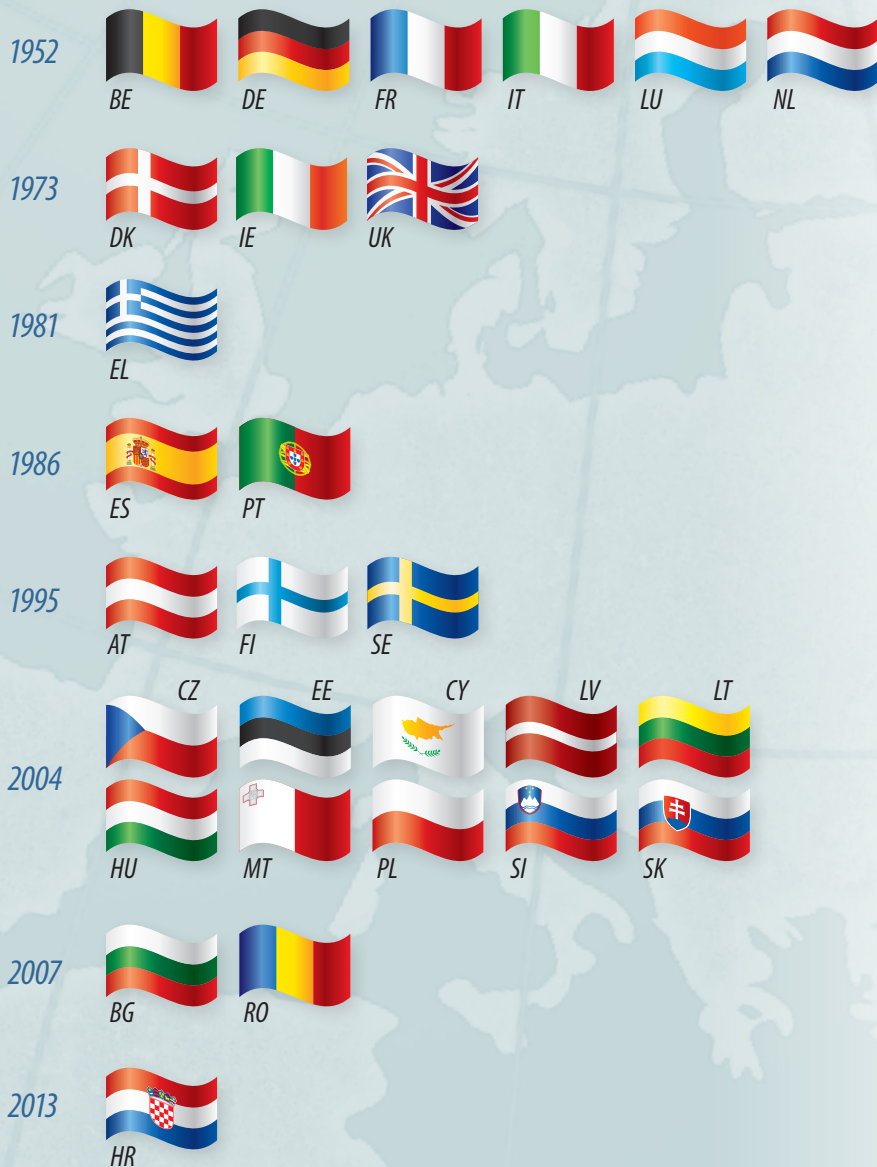
podpisany 25 kwietnia 2005 r. w Luksemburgu (Luksemburg)
wszedł w życie 1 stycznia 2007 r.

Traktat o przystąpieniu Chorwacji

podpisany 9 grudnia 2011 r. w Brukseli (Belgia)
wszedł w życie 1 lipca 2013 r.

ROZSZERZENIA

Od 6 do 28 członków

III. CHRONOLOGIA SPOTKAŃ NA SZCZYCIE, POSIEDZEŃ RADY EUROPEJSKIEJ I SZCZYTÓW STREFY EURO

Konferencja międzyrządowa z udziałem szefów państw i rządów finalizująca traktaty rzymskie

18–19 lutego 1957 r., Paryż (Matignon), przewodniczący: Guy Mollet

Spotkania na szczycie z udziałem szefów państw i rządów przed utworzeniem Rady Europejskiej w grudniu 1974 r.

10–11 lutego 1961 r., Paryż (Quai d'Orsay), przewodniczący: Charles de Gaulle

18 lipca 1961 r., Bonn (Godesberger Redoute), przewodniczący: Konrad Adenauer

29–30 maja 1967 r., Rzym (Kapitol), przewodniczący: Aldo Moro

1–2 grudnia 1969 r., Haga (Ridderzaal), przewodniczący: Piet de Jong

19–20 października 1972 r., Paryż (Centre des conférences internationales), przewodniczący: Barend Biesheuvel

14–15 grudnia 1973 r., Kopenhaga (Bella Center), przewodniczący: Anker Jørgensen

19 września 1974 r., Paryż (Pałac Elizejski), przewodniczący: Valéry Giscard d'Estaing (nieformalna kolacja)

9–10 grudnia 1974 r., Paryż (Quai d'Orsay), przewodniczący: Valéry Giscard d'Estaing

Konferencja na szczycie (Paryż, 9–10 lutego 1974 r.)

Posiedzenia Rady Europejskiej i nieformalne posiedzenia szefów państw i rządów po utworzeniu Rady Europejskiej⁵⁵

10–11 marca 1975 r., Dublin (Dublin Castle), przewodniczący: Liam Cosgrave
16–17 lipca 1975 r., Bruksela (budynek „Charlemagne”), przewodniczący: Aldo Moro
1–2 grudnia 1975 r., Rzym (Palazzo Barberini), przewodniczący: Aldo Moro
1–2 kwietnia 1976 r., Luksemburg (Centre de conférences Kirchberg), przewodniczący: Gaston Thorn
12–13 lipca 1976 r., Bruksela (budynek „Charlemagne”), przewodniczący: Joop den Uyl
29–30 listopada 1976 r., Haga (Ridderzaal), przewodniczący: Joop den Uyl
25–26 marca 1977 r., Rzym (Palazzo Barberini), przewodniczący: James Callaghan
29–30 czerwca 1977 r., Londyn (Lancaster House), przewodniczący: James Callaghan
5–6 grudnia 1977 r., Bruksela (budynek „Charlemagne”), przewodniczący: Leo Tindemans
7–8 kwietnia 1978 r., Kopenhaga (Christiansborg), przewodniczący: Anker Jørgensen
6–7 lipca 1978 r., Brema (Rathaus), przewodniczący: Helmut Schmidt
4–5 grudnia 1978 r., Bruksela (budynek „Charlemagne”), przewodniczący: Helmut Schmidt
12–13 marca 1979 r., Paryż (Centre de conférences internationales), przewodniczący: Valéry Giscard d’Estaing
21–22 czerwca 1979 r., Strasburg (Hôtel de Ville), przewodniczący: Valéry Giscard d’Estaing
29–30 listopada 1979 r., Dublin (Dublin Castle), przewodniczący: Jack Lynch
27–28 kwietnia 1980 r., Luksemburg (Centre de conférences Kirchberg), przewodniczący: Francesco Cossiga
12–13 czerwca 1980 r., Wenecja (Fondazione Cini), przewodniczący: Francesco Cossiga
1–2 grudnia 1980 r., Luksemburg (Centre de conférences Kirchberg), przewodniczący: Pierre Werner
23–24 marca 1981 r., Maastricht (Stadhuis), przewodniczący: Dries van Agt
29–30 czerwca 1981 r., Luksemburg (Centre de conférences Kirchberg), przewodniczący: Dries van Agt
26–27 listopada 1981 r., Londyn (Lancaster House), przewodniczący: Margaret Thatcher
29–30 marca 1982 r., Bruksela (budynek „Charlemagne”), przewodniczący: Wilfried Martens
28–29 czerwca 1982 r., Bruksela (Palais d’Egmont), przewodniczący: Wilfried Martens
3–4 grudnia 1982 r., Kopenhaga (Eigtveds Pakhus), przewodniczący: Poul Schlüter
21–22 marca 1983 r., Bruksela (budynek „Charlemagne”), przewodniczący: Helmut Kohl
17–19 czerwca 1983 r., Stuttgart (Neues Schloss), przewodniczący: Helmut Kohl
4–6 grudnia 1983 r., Ateny (Zappeion), przewodniczący: Andreas Papandreu
19–20 marca 1984 r., Bruksela (budynek „Charlemagne”), przewodniczący: François Mitterrand
25–26 czerwca 1984 r., Fontainebleau (Château de Fontainebleau), przewodniczący: François Mitterrand
3–4 grudnia 1984 r., Dublin (Dublin Castle), przewodniczący: Garret Fitzgerald
29–30 marca 1985 r., Bruksela (budynek „Charlemagne”), przewodniczący: Bettino Craxi
28–29 czerwca 1985 r., Mediolan (Castello Sforzesco), przewodniczący: Bettino Craxi
2–3 grudnia 1985 r., Luksemburg (Centre de conférences Kirchberg), przewodniczący: Jacques Santer

55 Podane daty to oficjalne daty spotkań. W niektórych przypadkach posiedzenia trwały dłużej, gdy szefowie państw i rządów potrzebowali więcej czasu na osiągnięcie porozumienia. Tytuły posiedzeń są takie, jakich użyto w konkluzjach lub zaproszeniach na posiedzenie.

26–27 czerwca 1986 r., Haga (Conferentiecentrum van het Ministerie van Buitenlandse Zaken), przewodniczący: Ruud Lubbers

5–6 grudnia 1986 r., Londyn (Queen Elizabeth II Conference Centre), przewodnicząca: Margaret Thatcher

29–30 czerwca 1987 r., Bruksela (budynek „Charlemagne”), przewodniczący: Wilfried Martens

4–5 grudnia 1987 r., Kopenhaga (Eigtveds Pakhus), przewodniczący: Poul Schlüter

11–12 lutego 1988 r., Bruksela (budynek „Charlemagne”), przewodniczący: Helmut Kohl

27–28 czerwca 1988 r., Hanower (Hannover Messe), przewodniczący: Helmut Kohl

2–3 grudnia 1988 r., Rodos (Palati tou Megalou Magistrou), przewodniczący: Andreas Papandreou

26–27 czerwca 1989 r., Madryt (Palacio de Congresos de Madrid), przewodniczący: Felipe González

18 listopada 1989 r., Paryż (Pałac Elizejski), przewodniczący: François Mitterrand (nieformalne posiedzenie członków Rady Europejskiej)

8–9 grudnia 1989 r., Strasburg (Palais de la Musique et des Congrès), przewodniczący: François Mitterrand

28 kwietnia 1990 r., Dublin (Dublin Castle), przewodniczący: Charles Haughey (nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej)

25–26 czerwca 1990 r., Dublin (Dublin Castle), przewodniczący: Charles Haughey

27–28 października 1990 r., Rzym (Palazzo Madama), przewodniczący: Giulio Andreotti

14–15 grudnia 1990 r., Rzym (Palazzo Montecitorio), przewodniczący: Giulio Andreotti

8 kwietnia 1991 r., Luksemburg (Centre de conférences Kirchberg), przewodniczący: Jacques Santer (nieformalne posiedzenie Rady Europejskiej)

28–29 czerwca 1991 r., Luksemburg (Centre de conférences Kirchberg), przewodniczący: Jacques Santer

9–10 grudnia 1991 r., Maastricht (Provinciehuis), przewodniczący: Ruud Lubbers

26–27 czerwca 1992 r., Lizbona (Centro Cultural de Belém), przewodniczący: Aníbal Cavaco Silva

16 października 1992 r., Birmingham (Birmingham ICC), przewodniczący: John Major (nadzwyczajne posiedzenie szefów państw i rządów)

11–12 grudnia 1992 r., Edynburg (Holyrood House), przewodniczący: John Major

21–22 czerwca 1993 r., Kopenhaga (Bella Center), przewodniczący: Poul Nyrup Rasmussen

29 października 1993 r., Bruksela (budynek „Charlemagne”), przewodniczący: Jean-Luc Dehaene (nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej)

10–11 grudnia 1993 r., Bruksela (budynek „Charlemagne”), przewodniczący: Jean-Luc Dehaene

24–25 czerwca 1994 r., Korfu (Palatia Anaktora), przewodniczący: Andreas Papandreou

15 lipca 1994 r., Bruksela (budynek „Charlemagne”), przewodniczący: Helmut Kohl (nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej)

9–10 grudnia 1994 r., Essen (Messe Essen), przewodniczący: Helmut Kohl

26–27 czerwca 1995 r., Cannes (Palais des festivals), przewodniczący: Jacques Chirac

22–23 września 1995 r., Majorka (Hotel Formentor), przewodniczący: Felipe González (nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów)

15–16 grudnia 1995 r., Madryt (Palacio de Congresos de Madrid), przewodniczący: Felipe González

29 marca 1996 r., Turyn (Lingotto), przewodniczący: Lamberto Dini

21–22 czerwca 1996 r., Florencja (centrum wystawowe Fortezza da Basso), przewodniczący: Romano Prodi

5 października 1996 r., Dublin (Dublin Castle), przewodniczący: John Bruton (nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej)

13–14 grudnia 1996 r., Dublin (Dublin Castle), przewodniczący: John Bruton

23 maja 1997 r., Noordwijk (Grand Hotel Huis ter Duin), przewodniczący: Wim Kok (nieformalne posiedzenie Rady Europejskiej)

16–17 czerwca 1997 r., Amsterdam (Nederlandsche Bank), przewodniczący: Wim Kok

20–21 listopada 1997 r., Luksemburg (Centre de conférences Kirchberg), przewodniczący: Jean-Claude Juncker (nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej)

12–13 grudnia 1997 r., Luksemburg (Centre de conférences Kirchberg), przewodniczący: Jean-Claude Juncker

2–3 maja 1998 r.⁵⁶, Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Tony Blair (posiedzenie Rady na szczelbu szefów państw i rządów)

15–16 czerwca 1998 r., Cardiff (City Hall), przewodniczący: Tony Blair

24–25 października 1998 r., Pörtschach (Parkhotel Pörtschach), przewodniczący: Viktor Klima (nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów)

11–12 grudnia 1998 r., Wiedeń (Hofburg), przewodniczący: Viktor Klima

26 lutego 1999 r., Bonn (Gästehaus der Bundesregierung auf dem Petersberg), przewodniczący: Gerhard Schröder (nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów)

24–25 marca 1999 r., Berlin (Hotel Intercontinental), przewodniczący: Gerhard Schröder

14 kwietnia 1999 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Gerhard Schröder (nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów)

3–4 czerwca 1999 r., Kolonia (Der Gürzenich), przewodniczący: Gerhard Schröder

15–16 października 1999 r., Tampere (Museokeskus Vapriikki), przewodniczący: Paavo Lipponen

10–11 grudnia 1999 r., Helsinki (helsińskie centrum targowe), przewodniczący: Paavo Lipponen

23–24 marca 2000 r., Lizbona (Feira Internacional de Lisboa), przewodniczący: António Guterres (nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej)

19–20 czerwca 2000 r., Santa Maria Da Feira (Europarque Centro de Congressos), przewodniczący: António Guterres

13–14 października 2000 r., Biarritz (Casino municipal de Biarritz), przewodniczący: Jacques Chirac (nieformalne posiedzenie Rady Europejskiej)

7–9 grudnia 2000 r., Nicea (Centre des Congrès Acropolis), przewodniczący: Jacques Chirac

23–24 marca 2001 r., Sztokholm (Stockholm Mässan), przewodniczący: Göran Persson

15–16 czerwca 2001 r., Göteborg (Svenska Mässan), przewodniczący: Göran Persson

21 września 2001 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Guy Verhofstadt (nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej)

19 października 2001 r., Gandawa (Sint Pietersabdij), przewodniczący: Guy Verhofstadt (nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów)

14–15 grudnia 2001 r., Bruksela (Château Royal de Laeken), przewodniczący: Guy Verhofstadt

15–16 marca 2002 r., Barcelona (Palau de Congressos de Catalunya), przewodniczący: José María Aznar

21–22 czerwca 2002 r., Sewilla (Palacio de Exposiciones y Congressos), przewodniczący: José María Aznar

56 To posiedzenie Rady zwołano, by szefowie państw i rządów mogli zdecydować, czy państwa członkowskie rozpoczną trzeci etap unii gospodarczej i walutowej. Uzgodniono też wtedy mianowanie Wima Duisenberga pierwszym prezesem Europejskiego Banku Centralnego.

24–25 października 2002 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Anders Fogh Rasmussen

12–13 grudnia 2002 r., Kopenhaga (Bella Center), przewodniczący: Anders Fogh Rasmussen

17 lutego 2003 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Costas Simitis (nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej)

20–21 marca 2003 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Costas Simitis

16 kwietnia 2003 r., Ateny (Zappeion), przewodniczący: Costas Simitis (nieformalne posiedzenie Rady Europejskiej)

19–20 czerwca 2003 r., Saloniki (Porto Carras), przewodniczący: Costas Simitis

4 października 2003 r., Rzym (Palazzo dei Congressi), przewodniczący: Silvio Berlusconi (nieformalne posiedzenie Rady Europejskiej)

16–17 października 2003 r.⁵⁷, Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Silvio Berlusconi

12–13 grudnia 2003 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Silvio Berlusconi

25–26 marca 2004 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Bertie Ahern

17–18 czerwca 2004 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Bertie Ahern

29 czerwca 2004 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Bertie Ahern (posiedzenie Rady na szczelbu szefów państw i rządów)⁵⁸

4–5 listopada 2004 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Jan Peter Balkenende

16–17 grudnia 2004 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Jan Peter Balkenende

22–23 marca 2005 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Jean-Claude Juncker

16–17 czerwca 2005 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Jean-Claude Juncker

27 października 2005 r., Hampton Court (Hampton Court Palace), przewodniczący: Tony Blair (nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów)

15–16 grudnia 2005 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Tony Blair

23–24 marca 2006 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Wolfgang Schässel

15–16 czerwca 2006 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Wolfgang Schässel

20 października 2006 r., Lahti (Sibeliustalo), przewodniczący: Matti Vanhanen (nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów)

14–15 grudnia 2006 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Matti Vanhanen

8–9 marca 2007 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodnicząca: Angela Merkel

21–22 czerwca 2007 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodnicząca: Angela Merkel

18–19 października 2007 r., Lizbona (Feira Internacional de Lisboa), przewodniczący: José Sócrates (nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów)

57 Od października 2003 r. wszystkie formalne posiedzenia Rady Europejskiej odbywają się w Brukseli.

58 To posiedzenie Rady na szczelbu szefów państw i rządów zwołano, by zatwierdzić kandydaturę José Manuela Barroso na przewodniczącego Komisji i ponownie mianować Javiera Solanę sekretarzem generalnym Rady / wysokim przedstawicielem ds. WPZiB, a Pierre'a de Boissieu zastępcą sekretarza generalnego Rady.

14 grudnia 2007 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: José Sócrates
13–14 marca 2008 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Janez Janša
19–20 czerwca 2008 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Janez Janša
1 września 2008 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Nicolas Sarkozy (nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej)
15–16 października 2008 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Nicolas Sarkozy
7 listopada 2008 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Nicolas Sarkozy (nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów)
11–12 grudnia 2008 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Nicolas Sarkozy
1 marca 2009 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Mirek Topolánek (nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów)
19–20 marca 2009 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Mirek Topolánek
18–19 czerwca 2009 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Jan Fischer
17 września 2009 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Fredrik Reinfeldt (nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów)
29–30 października 2009 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Fredrik Reinfeldt
19 listopada 2009 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Fredrik Reinfeldt (nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów)
10–11 grudnia 2009 r.⁵⁹, Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Fredrik Reinfeldt
11 lutego 2010 r., Bruksela (Bibliothèque Solvay), przewodniczący: Herman Van Rompuy (nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów)
25–26 marca 2010 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy
17 czerwca 2010 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy
16 września 2010 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy
28–29 października 2010 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy
16–17 grudnia 2010 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy
4 lutego 2011 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy
11 marca 2011 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy (nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej)
24–25 marca 2011 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy
23–24 czerwca 2011 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy

59 Było to ostatnie posiedzenie Rady Europejskiej, któremu przewodniczył prezydent lub premier państwa sprawującego rotacyjną prezydencję w Radzie. 1 grudnia 2009 r., po wejściu w życie Traktatu z Lizbony, Rada Europejska stała się instytucją UE. Traktat utworzył też stanowisko stałego przewodniczącego Rady Europejskiej. W grudniu 2009 r. Rada Europejska obradowała – na mocy tymczasowych uzgodnień – pod przewodnictwem premiera Szwecji Fredrika Reinfeldta.

23 października 2011 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy

26 października 2011 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy (nieformalne posiedzenie członków Rady Europejskiej)

9 grudnia 2011 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy

30 stycznia 2012 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy (nieformalne posiedzenie członków Rady Europejskiej)

1–2 marca 2012 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy

23 maja 2012 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy (nieformalne posiedzenie członków Rady Europejskiej)

28–29 czerwca 2012 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy

18–19 października 2012 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy

22–23 listopada 2012 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy (nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej)

13–14 grudnia 2012 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy

7–8 lutego 2013 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy

14–15 marca 2013 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy

22 maja 2013 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy

27–28 czerwca 2013 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy

24–25 października 2013 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy

19–20 grudnia 2013 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy

6 marca 2014 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy (nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów)

20–21 marca 2014 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy

27 maja 2014 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy (nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów)

26 czerwca 2014 r., Ypres (Lakenhalle); 27 czerwca 2014 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy

16 lipca 2014 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy (nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej)

30 sierpnia 2014 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy (nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej)

23–24 października 2014 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy

18 grudnia 2014 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Donald Tusk

12 lutego 2015 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Donald Tusk (nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów)

19–20 marca 2015 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Donald Tusk

23 kwietnia 2015 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Donald Tusk (nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej)

25–26 czerwca 2015 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Donald Tusk

23 września 2015 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Donald Tusk (nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów)

15 października 2015 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Donald Tusk

12 listopada 2015 r., Valletta (Mediterranean Conference Centre), przewodniczący: Donald Tusk (nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów)

29 listopada 2015 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Donald Tusk (posiedzenie szefów państw i rządów UE z udziałem Turcji)

17–18 grudnia 2015 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Donald Tusk

Szczyty strefy euro

- 12 października 2008 r., Paryż (Pałac Elizejski), przewodniczący: Nicolas Sarkozy
- 25 marca 2010 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy
- 7 maja 2010 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy
- 11 marca 2011 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy
- 21 lipca 2011 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy
- 23 i 26 października 2011 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy⁶⁰
- 9 grudnia 2011 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy
- 30 stycznia 2012 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy
- 2 marca 2012 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy
- 29 czerwca 2012 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy
- 14 marca 2013 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy
- 24 października 2014 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Herman Van Rompuy
- 22 czerwca 2015 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Donald Tusk
- 7 lipca 2015 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Donald Tusk
- 12 lipca 2015 r., Bruksela (budynek „Justus Lipsius”), przewodniczący: Donald Tusk

60 Jedno posiedzenie w ramach szczytu strefy euro rozłożone na dwa podane dni.

IV. EWOLUCJA SYSTEMU GŁOSOWANIA W RADZIE UE

Podstawa prawna: traktat rzymski, art. 148
Większość kwalifikowana w latach 1958–1972

Państwo członkowskie	Głosy
 Niemcy	4
 Francja	4
 Włochy	4
 Belgia	2
 Holandia	2
 Luksemburg	1
Razem	17

Większość kwalifikowana:
12 głosów w głosowaniu nad wnioskiem Komisji
12 głosów „za”, oddanych przez co najmniej 4 członków, w innych głosowaniach

Podstawa prawna: traktat o przystąpieniu Danii, Irlandii i Wielkiej Brytanii, art. 14
Większość kwalifikowana w latach 1973–1980

Państwo członkowskie	Głosy
 Niemcy	10
 Francja	10
 Włochy	10
 Wielka Brytania	10
 Belgia	5
 Holandia	5
 Dania	3
 Irlandia	3
 Luksemburg	2
Razem	58

Większość kwalifikowana:
41 głosów w głosowaniu nad wnioskiem Komisji
41 głosów „za”, oddanych przez co najmniej 6 członków, w innych głosowaniach

Podstawa prawna: traktat o przystąpieniu Grecji, art. 14
Większość kwalifikowana w latach 1981–1985

Państwo członkowskie	Głosy
 Niemcy	10
 Francja	10
 Włochy	10
 Wielka Brytania	10
 Belgia	5
 Grecja	5
 Holandia	5
 Dania	3
 Irlandia	3
 Luksemburg	2
Razem	63

Większość kwalifikowana:
45 głosów w głosowaniu nad wnioskiem Komisji
45 głosów „za”, oddanych przez co najmniej 6 członków, w innych głosowaniach

Podstawa prawna: traktat o przystąpieniu Hiszpanii i Portugalii, art. 14
Większość kwalifikowana w latach 1986–1994

Państwo członkowskie	Głosy
 Niemcy	10
 Francja	10
 Włochy	10
 Wielka Brytania	10
 Hiszpania	8
 Belgia	5
 Grecja	5
 Holandia	5
 Portugalia	5
 Dania	3
 Irlandia	3
 Luksemburg	2
Razem	76

Większość kwalifikowana:
54 głosów w głosowaniu nad wnioskiem Komisji
54 głosów „za”, oddanych przez co najmniej 8 członków, w innych głosowaniach

Podstawa prawna: traktat o przystąpieniu Austrii, Finlandii i Szwecji, art. 15
Większość kwalifikowana w okresie 1995 – kwiecień 2004 r.

Państwo członkowskie	Głosy
 Niemcy	10
 Francja	10
 Włochy	10
 Wielka Brytania	10
 Hiszpania	8
 Belgia	5
 Grecja	5
 Holandia	5
 Portugalia	5
 Austria	4
 Szwecja	4
 Dania	3
 Irlandia	3
 Finlandia	3
 Luksemburg	2
Razem	87

**Większość kwalifikowana:
64 głosów w głosowaniu nad
wnioskiem Komisji
64 głosów „za”, oddanych przez co
najmniej 11 członków, w innych
głosowaniach**

Podstawa prawna: traktat o przystąpieniu Czech, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji, art. 26

Większość kwalifikowana w okresie maj 2004 r. – październik 2004 r.

Państwo członkowskie	Głosy	Państwo członkowskie	Głosy
 Niemcy	10	 Austria	4
 Francja	10	 Dania	3
 Wielka Brytania	10	 Słowacja	3
 Włochy	10	 Finlandia	3
 Hiszpania	8	 Irlandia	3
 Polska	8	 Litwa	3
 Holandia	5	 Łotwa	3
 Grecja	5	 Słowenia	3
 Portugalia	5	 Estonia	3
 Belgia	5	 Cypr	2
 Czechy	5	 Luksemburg	2
 Węgry	5	 Malta	2
 Szwecja	4		
Razem			124

Większość kwalifikowana:

88 głosów w głosowaniu nad wnioskiem Komisji

88 głosów „za”, oddanych przez co najmniej 11 członków, w innych głosowaniach

Podstawa prawna: traktat o przystąpieniu Czech, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji, art. 12

Większość kwalifikowana w okresie listopad 2004 r. – 2006 r.

Państwo członkowskie	Głosy	Liczba ludności (x.1000) ⁶¹	%	Państwo członkowskie	Głosy	Liczba ludności (x.1000)	%
 Niemcy	29	82 500,8	17,88	 Austria	10	8 206,5	1,77
 Francja	29	62 370,8	13,51	 Dania	7	5 411,4	1,17
 Wielka Brytania	29	60 063,2	13,01	 Słowacja	7	5 384,8	1,16
 Włochy	29	58 462,4	12,67	 Finlandia	7	5 235,6	1,13
 Hiszpania	27	43 038,0	9,32	 Irlandia	7	4 109,2	0,89
 Polska	27	38 171,8	8,27	 Litwa	7	3 425,3	0,74
 Holandia	13	16 305,5	3,53	 Łotwa	4	2 306,4	0,71
 Grecja	12	11 073,0	2,40	 Słowenia	4	1 997,6	0,43
 Portugalia	12	10 529,3	2,28	 Estonia	4	1 347,0	0,29
 Belgia	12	10 445,9	2,26	 Cypr	4	749,2	0,16
 Czechy	12	10 220,6	2,21	 Luksemburg	4	455,0	0,09
 Węgry	12	10 097,5	2,18	 Malta	3	402,7	0,08
 Szwecja	10	9 011,4	1,95				
Razem					321	461 324,0	100%
Próg 62%					232	286 020,9	62%

Większość kwalifikowana:

232 głosy „za”, oddane przez większość członków, w głosowaniu nad wnioskiem Komisji

232 głosy „za”, oddane przez co najmniej dwie trzecie członków, w innych głosowaniach

na wniosek jednego z członków: sprawdzenie, czy państwa członkowskie głosujące „za” reprezentują co najmniej 62% całej ludności

61 Dane obowiązujące od 1 stycznia do 31 grudnia 2006 r. Decyzja Rady 2006/34/WE z dnia 23 stycznia 2006 r. zmieniająca regulamin Rady (Dz.U. L 22 z 26.1.2006, s. 32).

Podstawa prawna: traktat o przystąpieniu Bułgarii i Rumunii, art. 22

Większość kwalifikowana w okresie 2007 r. – listopad 2009 r.

Podstawa prawna: traktat z Lizbony, Protokół (36) w sprawie postanowień przejściowych, art. 3

Większość kwalifikowana w okresie grudzień 2009 r. – czerwiec 2013 r.

Państwo członkowskie	Głosy	Liczba ludności (x.1000) ⁶²	%	Państwo członkowskie	Głosy	Liczba ludności (x.1000)	%
 Niemcy	29	81 843,7	16,25	 Austria	10	8 443,0	1,68
 Francja	29	65 397,9	12,98	 Bułgaria	10	7 327,2	1,45
 Wielka Brytania	29	62 989,6	12,51	 Dania	7	5 580,5	1,11
 Włochy	29	60 820,8	12,08	 Słowacja	7	5 404,3	1,07
 Hiszpania	27	46 196,3	9,17	 Finlandia	7	5 401,3	1,07
 Polska	27	38 538,4	7,65	 Irlandia	7	4 582,8	0,91
 Rumunia	14	21 355,8	4,24	 Litwa	7	3 007,8	0,60
 Holandia	13	16 730,3	3,32	 Łotwa	4	2 055,5	0,41
 Grecja	12	11 290,9	2,24	 Słowenia	4	2 041,8	0,41
 Portugalia	12	11 041,3	2,19	 Estonia	4	1 339,7	0,27
 Belgia	12	10 541,8	2,09	 Cypr	4	862,0	0,17
 Czechy	12	10 505,4	2,09	 Luksemburg	4	524,9	0,10
 Węgry	12	9 957,7	1,98	 Malta	3	416,1	0,08
 Szwecja	10	9 482,9	1,88				
Razem					345	503 679,7	100%
Próg 62%					255	312 281,4	62%

Większość kwalifikowana:

255 głosów „za”, oddanych przez większość członków, w głosowaniu nad wnioskiem Komisji

255 głosów „za”, oddanych przez co najmniej dwie trzecie członków, w innych głosowaniach

na wniosek jednego z członków: sprawdzenie, czy państwa członkowskie głosujące „za” reprezentują co najmniej 62% całej ludności

62 Dane obowiązujące od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. Decyzja Rady 2013/371UE z dnia 14 stycznia 2013 r. w sprawie zmiany regulaminu wewnętrznego Rady (Dz.U. L 16 z 19.1.2013, s. 16).

Podstawa prawna: traktat o przystąpieniu Chorwacji, art. 20
Większość kwalifikowana w okresie lipiec 2013 r. – październik 2014 r.

Państwo członkowskie	Głosy	Liczba ludności (x.1000) ⁶³	%	Państwo członkowskie	Głosy	Liczba ludności (x.1000)	%
 Niemcy	29	81 843,7	16,20	 Austria	10	8 443,0	1,66
 Francja	29	65 397,9	12,87	 Bułgaria	10	7 327,2	1,44
 Wielka Brytania	29	62 989,6	12,39	 Dania	7	5 580,5	1,09
 Włochy	29	60 820,8	11,97	 Słowacja	7	5 404,3	1,06
 Hiszpania	27	46 196,3	9,09	 Finlandia	7	5 401,3	1,06
 Polska	27	38 538,4	7,58	 Irlandia	7	4 582,8	0,90
 Rumunia	14	21 355,8	4,20	 Chorwacja	7	4 398,2	0,86
 Holandia	13	16 730,3	3,29	 Litwa	7	3 007,8	0,59
 Grecja	12	11 290,9	2,22	 Łotwa	4	2 055,5	0,40
 Belgia	12	11 041,3	2,17	 Słowenia	4	2 041,8	0,40
 Portugalia	12	10 541,8	2,07	 Estonia	4	1 339,7	0,26
 Czechy	12	10 505,4	2,06	 Cypr	4	862,0	0,16
 Węgry	12	9 957,7	1,95	 Luksemburg	4	524,9	0,10
 Szwecja	10	9 482,9	1,86	 Malta	3	416,1	0,08
Razem					352	508 077,9	100%
Próg 62%					260	315 008,3	62%

Większość kwalifikowana:

260 głosów „za”, oddanych przez większość członków, w głosowaniu nad wnioskiem Komisji

260 głosów „za”, oddanych przez co najmniej dwie trzecie członków, w innych głosowaniach

na wniosek jednego z członków: sprawdzenie, czy państwa członkowskie głosujące „za” reprezentują co najmniej 62% całej ludności

63 Dane obowiązujące od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. Decyzja Rady 2013/37/UE z dnia 14 stycznia 2013 r. w sprawie zmiany regulaminu wewnętrznego Rady (Dz.U. L 16 z 19.1.2013, s. 16–17). Dane o liczbie ludności Chorwacji, a wraz z nimi stosowne wartości procentowe i ogólnie są szacunkowe.

Podstawa prawna: traktat z Lizbony, art. 16
Większość kwalifikowana po 1 listopada 2014 r.

Większość kwalifikowana (podwójna większość):
55% państw członkowskich, jednak nie mniej niż 16 z 28, w głosowaniu nad wnioskiem Komisji lub Wysokiego Przedstawiciela
72% państw członkowskich, jednak nie mniej niż 21 z 28, w innych głosowaniach
państwa członkowskie głosujące „za” reprezentują co najmniej 65% ludności Unii

Większość kwalifikowana to najczęstsza metoda głosowania w Radzie. Stosuje się ją, gdy Rada podejmuje decyzje w ramach zwykłej procedury ustawodawczej, zwanej współdecyzją. Mniejszość blokującą muszą stanowić co najmniej czterech członkowie Rady reprezentujący ponad 35% ludności UE. Tak przyjmowane jest około 80% unijnej legislacji. Inne metody głosowania to zwykła większość (15 państw członkowskich głosujących „za”) i jednomyślność (wszystkie głosy oddane „za”).

Do 31 marca 2017 r. państwa członkowskie wciąż mogą prosić o zastosowanie w głosowaniu większością kwalifikowaną poprzedniej zasady, której podstawą jest art. 20 traktatu o przystąpieniu Chorwacji. Zgodnie z tą zasadą przedstawiciel każdego państwa członkowskiego dysponuje pewną liczbą głosów, określoną w unijnych traktatach. Waga głosów z grubsza odpowiada liczbie ludności każdego z państw członkowskich.

V. SEKRETARZE GENERALNI RADY UE I ROZWÓJ SEKRETARIATU GENERALNEGO

Christian Calmes, LU
sekretarz generalny
9 września 1952 r. –
14 czerwca 1973 r.

w listopadzie
1952 r.
w Sekretariacie
Generalnym
pracowało
11 osób

Nicolas Hommel, LU
sekretarz generalny
1 lipca 1973 r. –
7 października 1980 r.

w lipcu
1973 r.
w Sekretariacie
Generalnym
pracowały
974 osoby

Niels Erbsøll, DK
sekretarz generalny
8 października 1980 r. –
31 sierpnia 1994 r.

w październiku
1980 r.
w Sekretariacie
Generalnym
pracowało
1457 osób

Jürgen Trumpf, DE
sekretarz generalny
1 września 1994 r. –
17 października 1999 r.

we wrześniu
1994 r.
w Sekretariacie
Generalnym
pracowało
2197 osób

Javier Solana, ES
sekretarz generalny
i wysoki przedstawiciel
ds. wspólnej polityki
zagranicznej
i bezpieczeństwa
18 października 1999 r. –
30 listopada 2009 r.

w listopadzie
1999 r.
w Sekretariacie
Generalnym
pracowały
2522 osoby

Pierre de Boissieu⁶⁴, FR
sekretarz generalny
1 grudnia 2009 r. –
25 czerwca 2011 r.

w grudniu
2009 r.
w Sekretariacie
Generalnym
pracowało
3237 osób

64 Pierre de Boissieu przed objęciem stanowiska sekretarza generalnego był zastępcą sekretarza generalnego, 18 października 1999 r. – 30 listopada 2009 r.

Uwe Corsepius, DE
sekretarz generalny
26 czerwca 2011 r. –
30 czerwca 2015 r.

w czerwcu
2011 r.
w Sekretariacie
Generalnym
pracowało
3068 osób

Jeppe Tranholm-Mikkelsen,
DK
sekretarz generalny
od 1 lipca 2015 r.

w lipcu
2015 r.
w Sekretariacie
Generalnym
pracowało
3020 osób

JAK OTRZYMAĆ PUBLIKACJE UE

Publikacje bezpłatne:

- jeden egzemplarz:
w EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>)
 - kilka egzemplarzy (lub mapy, plakaty):
w przedstawicielstwach Unii Europejskiej (http://ec.europa.eu/represent_pl.htm)
w delegaturach Unii Europejskiej w krajach poza UE
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_pl.htm)
kontaktując się z Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_pl.htm)
lub dzwoniąc pod numer 00 800 6 7 8 9 10 11 (numer bezpłatny w całej UE) (*)
- (*) Informacje są udzielane nieodpłatnie, większość połączeń również jest bezpłatna (niektórzy operatorzy, hotele lub telefony publiczne mogą naliczać opłaty).

Publikacje płatne:

- w EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>)

Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Tel. +32 (0)2 281 61 11
www.consilium.europa.eu

Rada Europejska oraz Rada UE odgrywają ważną rolę w procesie decyzyjnym w UE. Każda z nich pełni odrębną funkcję w strukturze instytucjonalnej UE, choć są ze sobą ściśle powiązane – politycznie i administracyjnie. W skład obu instytucji wchodzi przedstawiciele państw członkowskich. W publikacji tej omówiono początki i ewolucję Rady Europejskiej i Rady w świetle traktatów UE. Opisano też, w jaki sposób instytucje te odegrały decydującą rolę w procesie integracji europejskiej i jak ich historia odzwierciedla historię UE jako całości: jej politykę, ambicje, kryzysy i osiągnięcia.

Urząd Publikacji

Print	PDF
ISBN 978-92-824-5296-7	ISBN 978-92-824-5292-9
doi:10.2860/54926	doi:10.2860/53495
QC-04-18-220-PL-C	QC-04-18-220-PL-N